

MINISTERUL MUNCII
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AL REPUBLICII MOLDOVA

RAPORT

**privind gradul de realizare a Planului de acțiuni pentru
anii 2018-2020 a Strategiei naționale de prevenire și
combateră a violenței față de femei și violenței în familie pe
anii 2018-2023 pe parcursul anului 2020**

**Sumar executiv al Raportului privind gradul de realizare
a planului de acțiuni pentru anii 2018-2020 a Strategiei
naționale de prevenire și combatere a violenței față de
femei și violenței în familie pe anii 2018-2023
pe parcursul anului 2020**

I. Aspecte metodologice ale raportului de monitorizare

Întru executarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr.281 din 3 aprilie 2018, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (MSMPS) a asigurat procesul de monitorizare a implementării Planului de acțiuni al Strategiei naționale de prevenire și combatere a violenței față de femei și violenței în familie pe anii 2018-2023 pe parcursul anului 2020.

În vederea realizării raportului de monitorizare, MSMPS a întreprins următoarele acțiuni:

- Colectarea și sistematizarea informației prezentate de către structurile abilitate din cadrul autorităților publice centrale, organizațiilor neguvernamentale, organizațiilor internaționale;
- Compilarea și prelucrarea rapoartelor;
- Analiza surselor alternative de informații (studii, rapoarte, paginile web ale autorităților și organizațiilor care activează în domeniu);
- Definitivarea raportului și plasarea pe pagina web a MSMPS.

II. Constatări generale

Raportul a inclus informații care se referă la situația de facto a 41 de acțiuni din totalul de 70 incluse pentru cei 3 ani de realizare a Planului de Acțiuni. Fiecare acțiune este abordată separat, fiind apreciat gradul de realizare.

În conformitate cu analiza efectuată, din numărul total de 41 de acțiuni reflectate în raport:

- 28 de acțiuni au gradul de implementare „*Realizat*” (68%);
- 8 acțiuni au gradul de implementare „*Parțial realizat*” (20%);
- 5 activități au gradul de implementare „*Nerealizat*” (12%).

Ținem să remarcăm că o mare parte din acțiuni au o perioadă de implementare de mai mulți ani, precum și multiple instituții responsabile de realizarea acțiunilor, fapt ce determină un grad sporit de dificultate în aprecierea finalității acțiunii în fiecare an în parte. În acest sens remarcăm că acțiunile respective urmează a fi implementate și pe parcursul celorlalți ani, contabilizându-se gradul de realizare anual.

Un alt impediment reprezintă lipsa resurselor financiare bugetate pentru realizarea acțiunilor Planului de acțiuni, precum și dependența realizării acțiunilor de disponibilitatea surselor financiare ale partenerilor de dezvoltare, ceea ce s-a răsfrânt asupra ariei de implementare a activităților vizate și a indicatorilor de realizare.

III. Realizări majore

- Adoptarea Legii nr.133 din 09.07.2020 pentru modificarea unor acte normative (armonizarea legislației Republicii Moldova la prevederile Convenției Consiliului Europei cu privire la prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței domestice);
- Asigurarea mentenanței Serviciului de asistență telefonică gratuită pentru victimele violenței în familie și a violenței împotriva femeilor, în acest sens din bugetul de stat a fost alocată suma de 882,0 mii MDL;
- Desfășurarea campaniilor informaționale pe domeniu centrate pe diferite grupuri țintă.
- Semnarea acordului de colaborare între La Strada Moldova și Serviciul Național Unic pentru Apelurile de Urgență 112 menit să fortifice eforturile celor două instituții și să îmbunătățească asistența acordată victimelor violenței în familie.
- Prin intermediul proiectului ”Combaterea violenței împotriva femeilor în Republica Moldova: explorând și învățând din soluțiile locale.” implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare cu sprijinul Republicii Coreea a fost deschis în UTAGăgăuzia, satul Chirsova un nou centru de plasament pentru victimele violenței în familie.
- Adoptarea Legii nr. 85/2020 pentru modificarea unor acte normative care are drept scop asigurarea executării efective a ordonanțelor de protecție prin monitorizarea electronică de către organele de probațiune a persoanelor care comit acte de violență în familie la etapa de aplicare a măsurilor de protecție victimei.
- Continuarea instruirilor cu suportul donatorilor a profesioniștilor din domeniul organelor de drept: avocați, procurori, judecători, polițiști.

**Raportul privind gradul de realizare a planului de acțiuni
pentru anii 2018-2020 a Strategiei naționale de prevenire și combatere a violenței față
de femei și violenței în familie pe anii 2018-2023
pe parcursul anului 2020**

Obiectivul general 1. PREVENIREA VIOLENȚEI FAȚĂ DE FEMEI ȘI A VIOLENȚEI ÎN FAMILIE PRIN PROMOVAREA TOLERANȚEI ZERO FAȚĂ DE FENOMEN ÎN VEDEREA DIMINUĂRII ACESTUIA ÎN REPUBLICA MOLDOVA						
Obiectivul specific 1.1. Eliminarea stereotipurilor și prejudecăților privind fenomenul violenței față de femei și al violenței în familie prin informare, sensibilizare și încurajarea raportării cazurilor de violență						
Nr.	Acțiuni	Termene de realizare	Costuri aferente/ mii lei	Responsabili / parteneri	Indicatori de performanță	Rezultat
1	2	3	4	5	6	7
1.1.1.	Desfășurarea anuală a campaniilor de sensibilizare a publicului larg cu privire la fenomenul violenței față de femei și al violenței în familie	2018-2020	În limitele alocațiilor bugetare aprobate	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției); Ministerul Educației, Culturii și Cercetării / Organizațiile necomerciale; autoritățile administrației publice locale; sectorul privat; instituțiile mass-media	Număr de campanii naționale desfășurate anual; număr de campanii locale desfășurate anual; număr de materiale informaționale elaborate și diseminate; număr de cazuri de violență față de femei și violență în familie sesizate instituțiilor competente	<p>Realizat</p> <p>În anul 2020, campania 16 Zile de activism împotriva violenței în bază de gen, la nivel internațional a avut următorul slogan: Orange the World: Fund, Respond Prevent, Collect! (Colorează lumea în oranj: Finanțează, Reacționează, Prevină, Colectează!). Aceasta a încurajat partenerii UNiTE și din celelalte sectoare să stea în sprijinul și să susțină supraviețuitoarele, organizațiile de femei și avocații drepturilor omului pentru a pune capăt violenței sistemice împotriva femeilor și fetelor din întreaga lume.</p> <p>O altă prioritate majoră a campaniei din anul 2020 a vizat fortificarea responsabilității Guvernelor cu privire la asigurarea disponibilității și accesibilității serviciilor destinate supraviețuitoarelor violenței, acestea fiind esențiale în contextul pandemiei COVID-19.</p> <p>La nivel național Campania a debutat cu mai multe evenimente de deschidere organizate în parteneriat cu societatea civilă și partenerii de dezvoltare, continuând cu o serie de activități desfășurate atât la nivel central, cât și la nivel local.</p> <p>Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a asigurat coordonarea procesului prin elaborarea matricii de activități dedicate realizării acestei campanii care a inclus nivelul național, cât și local, realizate de către comunitatea anti-violență. Lansarea Campaniei nominalizate a avut loc printr-un spot social plasat pe rețelele de socializare cu participarea oficialilor de rang înalt din cadrul Președenției, Parlamentului, cabinetului Prim-Ministrului, reprezentanților și reprezentantelor ONU Moldova, Ambasadei Suediei în Republica Moldova și Coaliției Naționale "Viața fără violența în familie", care au venit cu mesaje de susținere a femeilor supraviețuitoare și a condamnării actelor de violență, afirmând contribuția sa în crearea toleranței zero față de fenomen. În semn de solidaritate cu comunitatea internațională și susținerii inițiativelor în acest sens și la nivel național au fost iluminate și ornamentate în culoare oranj o serie de edificii de importanță socială cum ar fi: clăria Parlamentului, a Ministerului Afacerilor Interne și Muzeul de Istorie a orașului</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>Chișinău, precum și clădirea Universității de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu,, în Cahul și scuarul „Grigore Vieru,, în Ungheni.</p> <p>Totodată, în perioada Campaniei, sub auspiciul MSMPS în parteneriat cu societatea civilă și MAI/IGP au fost desfășurate lecții publice în format online cu abordarea subiectului ce vizează prevenirea și combaterea fenomenului de violență față de femei și violenței în familie cu implicarea următoarelor universități din țară: Universitatea Liberă Internațională din Moldova, Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea din Tiraspol. O altă activitate publică adresată tinerilor a fost și dialogul de politici (format online) organizat de absolvenții programului Challenger, în colaborare cu Cancelaria de Stat a Republicii Moldova la data de 01 decembrie 2020, unde autoritățile administrației publice centrale și locale au avut posibilitatea și oportunitatea de a reflecta asupra publicației Manifestul Tinerilor 2019-2020, care abordează principalele probleme ale tinerilor din Republica Moldova și propune un set de 5 propuneri de politici publice, printre care se regăsește și prevenirea și combaterea violenței în familie.</p> <p>Colaboratorii Dispensarului Republican de Narcologie s-au aliniat la îndemnul universal de a elimina violența împotriva femeilor, a respecta drepturile și libertățile fundamentale ale fiecărui om, de a promova valorile fundamentale ale unei societăți cu zero toleranță a violenței și care luptă pentru eradicarea fenomenului violenței în bază de gen din Republica Moldova, prin măsuri efective de prevenire și combatere a acestora. În acest sens, în toate subdiviziunile instituției, pentru pacienți și colaboratori au fost desfășurate activități de informare și sensibilizare cu privire la neadmiterea cazurilor de violență în familie, lecții cu tematica: „Prevenirea și combaterea violenței în familie”, în cadrul cărora s-a abordat fenomenul violenței în familie, s-a adus la cunoștință cadrul legal-normativ existent din domeniu, măsurile de protecție disponibile victimelor, mecanismul de soluționare și raportare a cazurilor de violență în familie.</p> <p>Comisia de Femei a CNSM a continuat implementarea campaniei de informare „Femei informate-generații protejate”. Scopul campaniei a fost de a informa cât mai multe salariate despre modificările operate în legislația muncii, inclusiv vizând situația pandemică; promovarea ratificării Convenției OIM 190 privind violența și hărțuirea în lumea muncii; protecția sănătății salariatelor; valorificarea rolului sindicatelor în prevenirea violenței și hărțuirii la locul de muncă ș.a. Campania s-a desfășurat în regim mixt, off-line și on-line, la care au participat femei sindicaliste din diferite ramuri ale economiei naționale din mai multe raioane ale țării</p> <p>În perioada de referință, Inspectoratul General al Poliției în comun cu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale atât în contextul celebrării „Zilei internaționale a familiei,, cât și în cadrul Campaniei internaționale „16 zile de activism împotriva violenței în bază de gen,, au realizat activități comune, după cum urmează: 3463 activități de sensibilizare și informare la nivel local, fiind informați peste 65477 cetățeni, precum și distribuite peste</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>50233 de pliante și realizate 364 de publicații în mass-media.</p> <p>Totodată de către subdiviziunile teritoriale ale IGP au fost organizate și desfășurate 11 campanii de informare locale privind prevenirea violenței domestice după cum urmează:</p> <p>Bălți: - Campania pentru prevenirea violenței în familie „Fii inteligent, nu fi violent,, organizată în perioada 10.01-31.03.2020.</p> <p>- Campania pentru prevenirea violenței în familie „Nu e poveste. Violența în familie deformează realitatea,, organizat în perioada 04.06-31.07.2020.</p> <p>Șoldănești: -Campania „Spune nu violenței domestice,, organizat în perioada 24.08-26.09.2020.</p> <p>-Campania „Rolul activității polițienești în asigurarea ordinii publice,, organizat în perioada 25.05-30.08.2020.</p> <p>Cantemir: - Campania „Stop violența,, organizat în perioada 22.05-23.06.2020.</p> <p>Drochia: - Campania „Protejați familia,, organizat în perioada 17.02-27.03.2020.</p> <p>Glodeni: - Campania „Oprește violența din viața ta,, organizat în perioada 22.06-22.07.2020.</p> <p>Dondușeni: - Campania „Viața fără violență în familie,, organizat în perioada 11.09-11.10.2020.</p> <p>Sîngerei : - Campania „Stop Violența,, organizat în perioada 25.11.-20.02.2020.</p> <p>Soroca : - Campania „16 zile împotriva violenței de gen,, organizat în perioada 25.11.-10.12.2020.</p> <p>Totodată în anul 2020 s-a desfășurat și acțiunea polițienească cu genericul „O jucărie pentru zâmbetul copiilor,, care a avut drept scop consolarea copiilor afectați emoțional în urma producerii unor accidente rutiere, infracțiuni inclusiv de violență, fiind înmînate 302 de jucării.</p> <p>De asemenea, în perioada vizată Poliția a desfășurat 4264 activități comunitare, printre care : 2020 întruniri cu cetățenii, 452 întruniri cu tineretul studentesc, 945 lecții în instituțiile de învățămînt, 735 întruniri în colectivele de muncă și 122 întruniri în cadrul Consiliilor de siguranță comunitară.</p> <p>În anul 2020 au fost înregistrate 2453 (-5,54%) cazuri de violență în familie : 866 (-10,63%) infracțiuni și 1587 (-0,13%) contravenții (art. 78¹ Cod contravențional).</p> <p>Din cele 866 infracțiuni, 23 (-20,69%) omoruri, 811 (-6,88%) infracțiuni ce vizează violența în familie, 17 (-55,26%) violuri, precum și 15 (-51,61%) acțiuni violente cu caracter sexual.</p> <p>În sectorul de educație Campania mondială „16 zile de acțiuni împotriva violenței în bază de gen,, a fost inclusă în Programul activităților extrașcolare realizate la nivel instituțional, teritorial (Anexa nr. 2 la ordinul MECC nr. 1619 din 10.12.2019). Marcarea la 25.11.2020 a Zilei Internaționale pentru Eliminarea Violenței asupra femeii, este inclusă în Calendarul datelor</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>remarcabile și comemorabile naționale și internaționale (opțional)(Anexa nr. 3 la ordinul MECC nr. 1619 din 10.12.2019). Ordinul prenotat este plasat pe site-ul MECC.</p> <p>În cadrul Campaniei în sectorul educațional s-au realizat un șir de activități: seminare de instruire, lecții publice, discuții, campanii de sensibilizare etc.</p> <p>În conformitate cu Matricea de activități dedicată campaniei „16 zile de activism împotriva violenței în bază de gen,, MECC a inclus următoarele activități :</p> <ul style="list-style-type: none"> - În instituțiile de învățământ profesional tehnic din mun. Chișinău s-au desfășurat (I) concursuri de eseuri/gazete de prerede cu tema „Eu pot opri violența în bază de gen ,, ; (ii) seminare on-line cu genericul „Violența în bază de gen – probleme și soluții,,. - În incinta instituțiilor de învățământ superior (USM, ASEM, USComrat, USBălți, USCahul, ULIM, UPS „I.Crangă,, USTiraspol) s-au desfășurat seminare on-line cu tematica : „Asistena socială a familiei și copilului,, , „ Educație de gen,, , „ Psihoterapii de familie,, etc <p>În contextul desfășurării <i>Campaniei 16 Zile de activism împotriva violenței în bază de gen</i>, Procuratura Generală anual a emis circulare prin care a încurajat implicarea procurorilor în cadrul <i>Campaniei</i>, în limitele competenței, prin activități de informare, sensibilizare, inclusiv prin publicații mass-media a informației relevante fenomenului combaterii violenței în familie, exploatării și abuzului sexual asupra copiilor, abordarea tematicii în instituțiile de învățământ pentru a-i familiariza pe copii despre cadrul legal relevant, posibilele sancțiuni în caz de încălcare a legii, aspectele ce îi pot proteja de consecințe fizice sau juridice nedorite. În conformitate cu recomandările menționate procuraturile teritoriale au întreprins acțiuni în vederea organizării campaniilor de sensibilizare a publicului cu referire la combaterea violenței în familie, exploatării și abuzului sexual asupra copiilor. La fel, în scopul sensibilizării populației cu referire la gravitatea fenomenului violenței domestice, mediatizării cazurilor de rezonanță social-sporită, procurorii participă la diferite emisiuni televizate, plasează pe site-ul Procuraturii Generale comunicate cu caracter public și informează instituțiile nonguvernamentale.</p> <p>În luna februarie este marcată Ziua Internațională a Siguranței pe Internet. Pe parcursul unei săptămâni, în cadrul instituțiilor de învățământ sunt desfășurate diverse activități de informare pentru elevi, părinți și cadre didactice cu referire la siguranța copiilor pe Internet, promovarea utilizării într-un mod mai sigur și responsabil a tehnologiei on-line și a telefoanelor mobile de către elevi, precum și conștientizarea și educarea acestora asupra pericolelor navigării nesupravegheate pe internet (concursuri, seminare, mese rotunde etc.) pentru elevi, părinți și cadre didactice. Totodată, anual, în luna octombrie, este marcat Lunarul Securității Cibernetice. În cadrul lunarului, sunt desfășurate activități cu referire la educarea elevilor asupra pericolelor plasării pe internet a datelor cu caracter persoanl, importanța securizării datelor</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>și informațiilor etc. protecția datelor persoanele, securitatea informației etc.</p> <p>În același context, MECC, în colaborare cu UNICEF, Centrul de Arte Coliseum și Teatrul „Mihai Eminescu,, au lansat Campania „Siguranța și securitatea copiilor în mediul online și offline,,.</p> <p>Inițiativa a cuprins două componente:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 10 spectacole „Corp de Copil,, o piesă pe tema abuzului copiilor în mediul online și offline, urmate de o discuție moderată de specialiști. - 20 de spectacole pe tema bullying-ului/intimidării în școli, urmate de fiecare dată de o discuție moderată de specialiști. <p>În colaborare cu Centrul Internațional „La Strada,, a fost desfășurat Concursul pentru cadre didactice „Împreună, pentru un Internet mai bun,,. Au fost implicați în concurs 500 de copii din 13 localități din țară, elevi ai ciclului primar și 530 de copii din 13 localități din țară, elevi ai ciclului gimnazial. În total au fost implicați în concurs copii din 36 instituții de învățământ. Din 39 dosare depuse, 18 dosare au fost depuse de către cadre didactice din învățământul primar și 21 dosare au fost depuse de cadre didactice din învățământul gimnazial.</p>
1.1.2.	Elaborarea și diseminarea unui pachet standard de materiale informaționale pentru diferite grupuri de victime și diferite categorii de specialiști: - privind informarea victimelor violenței față de femei și al violenței în familie despre drepturile lor; - privind procedurile și serviciile de protecție și asistență	2018-2020	46,1**	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției); Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Ministerul Justiției / Organizațiile necomerciale; organizațiile internaționale; instituțiile mass-media	Număr de pachete informaționale elaborate și diseminate	<p>Realizat</p> <p>Inspectoratul General al Poliției în comun cu reprezentanții Centrului Internațional „La Strada,, Asociația Obștească „Centrul de drept al femeilor,, și cu susținerea Ambasadei SUA în Republica Moldova au elaborat și editat 5000 broșuri „Tu nu ești singură. Eu te aud,, 600 postere A2, 6 bannere „Stop Violența în familie, 50 postere - „Fă tu primul pas,, 50.000 flyere pentru cetățeni „Stop violența,, 4000 de refile „Ai dreptul să trăiești în siguranță,, și 500 de postere.</p> <p>La etapa actuală, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării în colaborare cu UNESCO are elaborat cadrul normativ și metodologic de protecție a copilului față de violență și este la etapa dezvoltării capacităților instituțiilor și a profesioniștilor, prin responsabilizarea acestora față de problema abuzului copiilor. Remarcăm că, Ministerul a lansat 2 publicații care conțin cadrul metodologic de prevenire a violenței față de copil și pachetul de acte normative în domeniul protecției copilului față de violență în instituția de învățământ.</p> <p>În vederea asigurării unui mediu sigur pentru elevi și cadre didactice au fost elaborate Reperele metodologice privind securitatea și siguranța online a elevilor în procesul educațional la distanță pentru instituțiile de învățământ primar, gimnazial și liceal în anul de studii 2020-2021 (ordinul MECC nr. 1069 din 06.10.2020).</p> <p>Cu susținerea UNICEF și a Centrului Internațional „La Strada,, au fost elaborate și plasate pe portalul educațieonline.md – 12 video pentru lecțiile despre siguranța online la șase teme diferite (6 lecții în limba română și 6 lecții în limba rusă). Lecțiile video sunt concepute într-un format atractiv și prietenos copilului.</p>
1.1.3.	Asigurarea mentenanței paginii	2018-2020	În limitele alocațiilor	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției	Pagină web funcțională;	<p>Realizat</p> <p>Ministerul Sănătății Muncii și Protecției Sociale pe parcursul anului 2020 a</p>

1	2	3	4	5	6	7
	web dedicate prevenirii și combaterii violenței față de femei și a violenței în familie		bugetare aprobate	Sociale / Ministerul Educației Culturii și Cercetării; Ministerul Justiției; organizațiile necomerciale; instituțiile mass-media	număr de vizitatori unici pe an	plasat pe pagina web antiviolența.gov.md . dedicată prevenirii și combaterii combaterii violenței față de femei și a violenței în familie materiale cu conținut informativ dedicat subiectului menționat.

Obiectivul specific 1.2. Dezvoltarea și consolidarea competențelor profesionale ale resurselor umane în domeniul prevenirii și combaterii violenței față de femei și a violenței în familie în baza unei viziuni comune la nivel de stat privind instruirea inițială și continuă a tuturoor specialiștilor implicați în prevenirea și combaterea fenomenului

1.2.1.	Includerea anuală a tematicii de prevenire și combatere a violenței față de femei și violenței în familie în planurile sectoriale de dezvoltare profesională ale autorităților cu competențe în domeniu	2018-2020	În limitele alocațiilor bugetare aprobate	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției); Ministerul Justiției (Inspectoratul Național de Probațiune) / Organizațiile necomerciale; organizațiile internaționale	Planuri sectoriale aprobate anual	<p>Realizat</p> <p>A fost inclus, în Planul de dezvoltare profesională a angajaților Inspectoratului Național de Probațiune pe parcursul anului 2020, cursul de instruire cu tematica: „Modalități de lucru cu agresorii familiari și tehnici de prevenire a violenței față de femei și copii”.</p> <p>Au fost aprobate Planurile de perfecționare pentru anii de studii 2019-2020 și 2020-2021, în temeiul cărora sunt organizate și desfășurate cursurile de instruire în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare”, a MAI, la compartimentul intervenției Poliției în prevenirea și combaterea violenței în familie. Astfel, pe parcursul anului 2020, au fost organizate cursuri de perfecționare în domeniul respectiv, fiind instruiți circa 93 de angajați. În același context, pentru desfășurarea procesului de formare inițială și continuă în domeniul vizat, au fost elaborate 6 curriculumuri.</p> <p>Prin Ordinul ministrului educației, culturii și cercetării nr. 1619 din 10 decembrie 2019 a fost aprobat Programul activităților extrașcolare în învățământul primar și secundar, ciclul I și II, pentru anul 2020, care a inclus în Calendarul datelor remarcabile și comemorabile internaționale și naționale (opțional) și marcarea la 25 noiembrie a Zilei internaționale pentru eliminarea violenței asupra femeii. Ministerul a informat Organele locale de specialitate în domeniul învățământului cu privire la realizarea Programului menționat.</p>
1.2.2.	Integrarea subiectelor cu privire la violența față de femei și violența în familie în curriculumul de instruire inițială și continuă a: - polițiștilor, - medicilor, - asistenților sociali, - procurorilor, - judecătorilor,	2019-2020	În limitele alocațiilor bugetare aprobate	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției); Ministerul Justiției (Inspectoratul Național de	Număr de specialiști instruiți în domeniul prevenirii violenței față de femei și violenței în familie, în baza curriculumurilor adaptate	<p>Realizat</p> <p>Institutul Național de Justiție</p> <p>Conform Planului modular pentru anul 2020 de formare continuă a judecătorilor și procurorilor, la Institutul Național de Justiție au avut loc seminare de instruire continuă cu tematica „Practica judiciară privind examinarea cauzelor legate de violență în familie”</p> <p>De asemenea, potrivit Planului modular de formare a personalului instanțelor judecătorești, consilierilor de probațiune, avocaților care acordă asistență judiciară garantată de stat și consultanților procurorilor în anul 2020 au avut loc seminare de instruire cu tematica:</p> <ul style="list-style-type: none"> „Modalități de lucru cu agresorii familiari și tehnici de prevenire a violenței față de femei și copii”;

1	2	3	4	5	6	7
	<p>- avocaților, - consilierilor de probațiune din cadrul programelor de formare</p>			<p>Probațiune); Institutul Național al Justiției</p>		<ul style="list-style-type: none"> • „, Practica judiciară privind examinarea cauzelor de violență în familie”. <p>Pe parcursul perioadei de referință, pentru a eficientiza procesul de investigare și urmărire în justiție a actelor de violență față de femeii și de violență în familie au fost instruiți 208 profesioniști ai domeniului juridic în cadrul a 7 activități de formare, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Judecători- 27, - Procurori- 42, - Asistenți judiciari - 36, - Grefieri – 40 , - Consultanți ai procurorilor – 23, - Consilieri de probațiune – 39, - Specialist din cancelarie- 1. <p>Totodată luând în considerație situația pandemică a fost organizate activități de consolidare a capacităților profesioniștilor din domeniul organelor de drept la distanță, pe subiectele ce vizează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Practica judiciară privind examinarea cauzelor legate de violență în familie” (23-24 iulie, 18-19 iunie, 17-18 septembrie, 3-4 decembrie 2020). Persoane instruite 158: 25 judecători, 33 procurori, 36 asistenți judiciari, 40 grefieri, 23 consultanți ai procurorilor, 1 specialist din cancelarie. - „Nediscriminare și egalitate” (4 septembrie 2020). Persoane instruite 11: 2 judecători, 9 procurori. „Modalități de lucru cu agresorii familiari și tehnici de prevenire a violenței față de femeii și copii” (27 ianuarie, 10 septembrie 2020). Persoane instruite: 39 consilieri de probațiune. <p>Domeniul educațional.</p> <p><i>Formarea inițială.</i> În conformitate cu Planul-cadru pentru studii superioare (ciclul I – Licență, ciclul II – Master, studii integrate, ciclul III – Doctorat), aprobat prin Ordinul Ministrului Educației nr. 1045 din 29 octombrie 2015, toate instituțiile de învățământ superior cu profil pedagogic din țară, au inclus, la componența de orientare socio-umanistică (U), cursuri cu referire la prevenirea și combaterea violenței împotriva copilului, cu statut opțional.</p> <p>Totodată, Planul-cadru pentru studii superioare de licență (ciclul I), de master (ciclul II) și integrate, aprobat prin Ordinul Ministrului educației, culturii și cercetării nr. 120 din 10.02.2020 prevede studierea cursurilor la libera alegere pe tot parcursul formării profesionale și se realizează suplimentar, în afara orarului de bază. Creditele suplimentare acumulate se specifică în suplimentul la diplomă eliberat absolventului.</p> <p>La ciclul I se recomandă, la libera alegere, unitățile de curs/modulele: Modul sănătos de viață. Securitatea muncii, Protecția civilă, Egalitatea de gen, Protecția familiei. Etc.</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p><i>Formarea continuă.</i> Pentru anul 2020 a fost emis ordinul ministrului educației, culturii și cercetării nr. 92 din 03.02.2020 „ Cu privire la formarea profesională continuă a cadrelor didactice și manageriale,.. Formarea în 2020 s-a realizat în 13 centre de formare continuă, care nu au fost selectate în baza criteriului de acreditare/ autorizare a programelor de formare profesională continuă. În planul stagiilor de formare profesională continuă a cadrelor didactice/manageriale pentru anul 2020 au fost incluse următoarele programe tematice de formare, care în mod direct sau indirect includ subiecte cu privire la violența față de femei și violența în familie: Psihologie (pentru psihologi școlari), Asistența socială, Psihopedagogie (pentru educatori din școlile internat și pedagogii sociali), Psihopedagogie (pentru educatorii școlilor internat). Managementul educațional (pentru directori adjunci educație), Cadre didactice de sprijin etc.</p> <p>Formările au inclus Modulele tematice: Strategii de prevenire și intervenție a violenței școlare. Influența migrației părinților asupra vieii psihosociale a elevului. Tehnici de susținere a adolescenților timizi și izolați, Consilierea copiilor aflați sub tutelă, Dezvoltarea competențelor civile etc., care în mod direct sau indirect includ unități de conținut privind tematica prenotată.</p> <p>Asistența sociala</p> <p>Ședințe cu tematica „<i>Rolul echipelor multidisciplinare în soluționarea cazurilor asistate pe domeniul TFU și violenței în familie în cadrul Sistemului Național de Referire, cu accent sporit pe conlucrare între organele de drept și reprezentanții domeniului social</i>”, au fost organizate de către MSMPS cu suportul OIM și CAP (perioada 16-18 iunie 2020; 14-16 iulie 2020; 19-21 august 2020 în regim online). În cadrul acestor evenimente au participat specialiști ai echipelor multidisciplinare teritoriale (EMT) din toate raioanele/municipiile țării (41 EMT), precum și reprezentanți ai MSMPS, ANAS, OIM, Centrului pentru asistență și protecție a victimelor și potențialelor victime ale TFU.</p> <p>Scopul meselor rotunde a constat în prezentarea experienței fiecărei EMT pe segmentul protecției și asistenței victimelor traficului de ființe umane, în vederea identificării soluțiilor necesare în asistarea optimă a beneficiarilor, precum și informarea specialiștilor despre noile aprobări/modificări normative.</p> <p>Ordinea publică.</p> <p>Totodată pe parcursul anului 2020 au fost organizate 14 cursuri de instruire cu generul „Investigarea infracțiunilor privind viața sexuală,, la care au participat 210 angajați (132 bărbați și 78 femei).</p>

1	2	3	4	5	6	7
1.2.4.	Organizarea periodică a cursurilor pentru primari în domeniul prevenirii și combaterii violenței față de femei și a violenței în familie	2019-2020	755,7**	Academia de Administrare Publică/ Ministerul Educației Culturii și Cercetării; Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției); organizațiile necomerciale; autoritățile administrației publice locale	Număr de primari instruiți	<p>Realizat</p> <p>În anul de referință, prin intermediul proiectului Combaterea violenței împotriva femeilor în Republica Moldova: explorând și învățând din soluțiile locale (UNDP Moldova), responsabilii locali (EMT) din comunitatea Chirsova, raionul Comrat au fost instruiți în domeniul standardelor naționale cu privire la combaterea violenței în bază de gen, în vederea elaborării și implementării unui plan local de acțiuni.</p> <p>Prin intermediul Proiectului EVA “Promovarea egalității de gen în raioanele Cahul și Ungheni”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de UN Women în parteneriat cu UNICEF au fost realizate următoarele activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> - inițiat un ciclu de instruire pentru a sprijini 14 localități partenere din raioanele Cahul și Ungheni în îmbunătățirea capacităților și abilităților digitale. S-a contractat o companie specializată care implementează un program de a spori abilitățile digitale ale primarilor, viceprimarilor, consilierilor locali și specialiștilor locali în utilizarea instrumentelor online pre cum ar fi platformele de comunicare online, securitate, social media, cloud etc. - stabilite parteneriate de colaborare cu reprezentanții APL-urilor din localitățile partenere pentru a promova egalitatea de gen în activitatea lor și pentru a integra dimensiunea de gen în procesul de luare a deciziilor și bugetelor locale. Localitățile vor fi sprijinite să adopte și să aplice principiile Cartei europene pentru egalitatea femeilor și bărbaților în viața locală, în conformitate cu politicile naționale existente privind egalitatea de gen.
1.2.5.	Dezvoltarea metodologiei de formare continuă a echipelor multidisciplinare în domeniul prevenirii și combaterii violenței față de femei și a violenței în familie	2020	16,5**	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale Ministerul Educației Culturii și Cercetării; Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției); organizațiile necomerciale; autoritățile administrației publice locale	Metodologie aprobată	<p>Realizat parțial.</p> <p>Prin intermediul Proiectului EVA “Promovarea egalității de gen în raioanele Cahul și Ungheni”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de UN Women în parteneriat cu UNICEF a fost realizat studiul de Evaluare a funcționalității echipelor multidisciplinare pe cazurile de violență în familie în 12 comunități din raioanele Ungheni și Cahul. Obiectivele specifice ale evaluării au cuprins: (i) analiza cadrului legal și normativ de constituire și funcționare a EMT; (ii) cunoașterea procesului de documentare a cazurilor de violență împotriva copiilor și violență împotriva femeilor; (iii) analiza procedurilor de intervenție sectorială și intersectorială în cazurile de violență împotriva copiilor și violență împotriva femeilor; (iv) cunoașterea provocărilor și oportunităților în activitatea EMT; (v) înaintarea unor recomandări, bazate pe dovezi, în scopul îmbunătățirii funcționalității EMT.</p> <p>Pe parcursul anului 2020 a fost creat un grup format din reprezentanți ai MAI, IGP, MSMPS, CML și CDF s-a lucrat la dezvoltarea și consultarea la nivel local a mecanismului de răspuns coordonat multidisciplinar bazat pe platforma EMT. Proiectul a fost consultat cu membrii echipelor multidisciplinare și administrația publică locală din trei raioane: Basarabasca, Telenești și Fălești. Experții au adaptat mecanismul în funcție de opiniile colectate, iar MSMPS l-a făcut public și a inițiat procesul de consultare publică.</p>
Obiectivul specific 1.3. Creșterea eficacității activităților de prevenire prin intervenția timpurie a specialiștilor și promovarea comportamentelor nonviolente în relațiile						

1	2	3	4	5	6	7
interpersonale						
1.3.1.	Dezvoltarea programelor destinate prevenirii timpurii a comportamentelor violente în relațiile interpersonale în cadrul centrelor de sănătate prietenoase tinerilor, cabinetelor de sănătate a reproducerii, centrelor comunitare de sănătate mintală	2019-2020	52,0**	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Educației, Culturii și Cercetării/ Organizațiile necomerciale	Număr de beneficiari ai programelor	Realizat MECC, în parteneriat cu Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor „Neovita”, a continuat desfășurarea campaniilor informaționale out-reach, care au inclus editarea și diseminarea broșurilor informaționale, fluturașilor cu conținut informațional în scopul sensibilizării atitudinii tinerilor cu privire la modul sănătos de viață, serviciile de sănătate prietenoase tinerilor, prevenirea bolilor, prevenirea comportamentelor violente în relațiile interpersonale etc. În scopul prevenirii timpurii a comportamentelor violente în relațiile interpersonale în rândul tinerilor, în cadrul Centrelor de sănătate prietenoase tinerilor au fost organizate o serie de activități de informare și instruire prin antrenarea voluntarilor în diseminarea informației și experienței prin metoda de la egal la egal, în conformitate cu interesele și necesitățile tinerilor. Misiunea OSCE în Republica Moldova, în parteneriat cu Gender Centru și Centrul de Informații Universitare au implementat proiectul “Gender Hub”, ediția a II-a, 2020. Scopul proiectului: crearea unei comunități a tinerilor ce promovează strategii efective pentru un mediu sigur și prietenos, egalitatea de gen în viața publică și privată și prevenirea violenței în familie, precum și oportunități de dezvoltare profesională. Ca Grup țintă menționăm - elevii din cadrul școlilor profesionale, colegiilor și centrelor de excelență din RM, și anume din instituțiile plasate în mun. Chișinău, mun. Bălți, mun. Ceadr-Lunga. Ca activități realizate menționăm: 1. Organizarea a 2 ateliere pentru 55 elevi ai instituțiilor profesional-tehnice care își fac studiile în mun. Chișinău. 2. Organizarea a 2 ateliere pentru 70 elevi ai instituțiilor profesional-tehnice care își fac studiile în mun. Bălți și mun. Ceadr-Lunga.
1.3.2.	Elaborarea conceptului privind mecanismul de prestare a serviciilor de consiliere a cuplurilor	2020	22,4**	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale Organizațiile necomerciale; organizațiile internaționale	Concept elaborat	Nerealizat Pentru a demara acest exercițiu este necesar să dispunem de un cadru normativ cu privire la serviciul psihologic. Pe parcursul anului 2020 sub egida Comisiei parlamentare protecție socială, sănătate și familie a fost creat un grup de lucru care a elaborat și a definitivat proiectul legii privind exercitarea profesiei de psiholog. Proiectul elaborat, înregistrat ca inițiativa legislativă nr.503 din 10 decembrie 2020 a fost consultat cu Guvernul.
Obiectivul specific 1.4. Consolidarea sistemului educațional în vederea asigurării educației tinerei generații prin prisma valorilor egalității între femei și bărbați și culturii de comunicare interpersonală nonviolentă						
1.4.1.	Dezvoltarea programelor educaționale / curriculumurilor la subiectele privind egalitatea între femei și bărbați, drepturile	2019-2020	În limitele alocațiilor bugetare aprobate	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării/ Organizațiile necomerciale; organizațiile internaționale	Număr de programe/ curriculumuri ajustate	Realizat Academia „Ștefan cel Mare,” a coordonat ajustarea și actualizarea curriculumurilor la următoarele discipline: - Protecția specială a copiilor aflați în situații de risc, pentru ciclul II de studii, în cadrul Catedrei „Drept polițienesc și securitate publică,;” - Prevenirea și combaterea violenței în familie, pentru ciclul II de studii, în cadrul Catedrei „Drept polițienesc și securitate publică,;”

1	2	3	4	5	6	7
	omului, modul sănătos de viață și prevenirea violenței					<ul style="list-style-type: none"> - Protecția juridică a dr. omului în activitatea poliției, pentru ciclul II de studii, în cadrul Catedrei „Drept polițienesc și securitate publică,,; - Specializarea „Poliția de ordine publică,, pentru ciclul I de studii, în cadrul Catedrei „Drept polițienesc și securitate publică; - Regimul juridic al intervenției polițienești, pentru ciclul I de studii în cadrul Catedrei „Drept polițienesc și securitate publică,,. <p>Alte activități realizate de către Academia „Ștefan cel Mare,, la subiectul vizat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. La 24 iunie 2020 a fost semnat acordul de parteneriat între Academia „ Ștefan cel Mare,, și Asociația Obștească Femeia pentru Societatea Contemporană în domeniul consolidării eforturilor pentru promovarea egalității de gen, pentru prevenirea și combaterea violenței împotriva femeii. 2. În conformitate cu solicitarea Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nr. 12/4026 din 17.07.2020 Academia „Ștefan cel Mare,, a MAI a examinat Raportul periodic național privind implementarea Convenției ONU cu privire la eliminarea tuturor formelor de discriminare față de femei, prin urmare a înaintat propuneri la Planul de acțiuni pentru anii 2021-2023 privind implementarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a violenței față de femei și a violenței în familie. 3. Conferențiarul universitar Vasile Zavatin și asistentul universitar Ghenadie Prețivatii, angajații Catedrei „Drept polițienesc și securitate publică,, au participat în perioada 06.10-08.10.2020 la seminarul-trening cu genericul „Cele mai bune practici de răspuns al poliției la cazurile de violență în familie,, și în perioada 11.11.-13.11.2020 la cursul de formare pentru formatori „Cele mai bune practici de răspuns al poliției la cazurile de violență în familie,, organizat de către Centru de Drept al femeilor în parteneriat cu CIPAL și susținut de UN Women Moldova și Suedia (Ambasada Suediei la Chisinau). 4. În perioada 21.10-23.10.2020, 16 angajați din cadrul Academiei „Ștefan cel Mare,, și IGP au participat la cursul de formatori în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie, care au fost desfășurate de comun cu Centrul de Drept al Femeilor. 5. La 26 noiembrie 2020, lectorul universitar al Catedrei „Drept public și securitate a frontierei,, comisar principal Mariana Pavlencu, a participat la Conferința științifico-practică „Strategii de prevenire a violenței în familie în contextul COVID-19,, organizată în regim online de către USM, mun, Chișinău. 6. La 26 noiembrie 2020, lectorul universitar al Catedrei „Drept public și securitate a frontierei,, comisar principal Mariana Pavlencu, a participat la Conferința științifico-practică „Strategii de prevenire a violenței în familie în contextul COVID-19,, organizată în regim online de către USM, mun, Chișinău. 7. La data de 04.12.2020 în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare,, a MAI,

1	2	3	4	5	6	7
						<p>a avut loc conferința științifico-practică internațională cu genericul „Pregătirea profesională a cadrelor pentru subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne și alte organe de drept,, (în regim de videoconferință). Evenimentul a reunit reprezentanți ai mediului academic, experți și practicieni din cadrul subdiviziunilor MAI și ale altor organe de drept din Republica Moldova și de peste hotare. În calitate de obiective principale ale conferinței au fost evidențiate:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Elucidarea aspectelor istorice și teoretico-juridice cu privire la activitatea poliției și a altor organe de drept; -Abordarea reglementărilor juridico-penale și a problemelor criminologice cu privire la combaterea și prevenirea criminalității; -Prezentarea suportului normativ și științific al activității speciale de investigații; -Nuanțarea problemelor actuale privind aplicarea reglementărilor de drept polițienesc, drept contravențional și procedură contravențională; -Analiza practicilor ce țin de aplicarea normelor de drept civil și de drept procesual-civil în activitatea poliției și altor organe de drept; -Redarea problemelor actuale ale psihologiei și pedagogiei în sistemul de pregătire a cadrelor pentru subdiviziunile MAI și altor organe de drept; -Punerea în evidență a aspectelor referitoare la pregătirea tactică specială și profesională a angajaților poliției și ai altor subdiviziuni specializate din cadrul diferitor structuri de forță; -Formularea concluziilor, propunerilor și recomandărilor cu privire la eficientizarea procesului de pregătire profesională a cadrelor pentru subdiviziunile MAI și alte organe de drept. <p>În finalul conferinței au fost relevate un șir de concluzii și recomandări în vederea perfecționării procesului de instruire a cadrelor pentru subdiviziunile MAI și alte organe de drept reieșind din noile cerințe și realități sociale.</p> <p>8. La data de 09 decembrie 2020 în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare,, s-a desfășurat Conferința științifico-practică studentească cu genericul „Promovarea drepturilor omului prin prevenirea și combaterea violenței în baza de gen,, ediția V-a, în regim de videoconferință.</p> <p>Evenimentul a fost organizat de către membrii catedrei „Drept polițienesc și securitate publică,, și „Drept public și securitate a frontierei,, în cadrul campaniei internaționale „16 zile de activism împotriva violenței în bază de gen,, lansată la data de 25 noiembrie.</p> <p>Scopul acestei sesiuni științifice a fost de a sensibiliza și impulsiona studenții Academiei spre cercetarea multe-aspectuală a fenomenului violenței în familie, precum și a activității de prevenire și combatere a acestuia.</p> <p>Evenimentul a avut obiectivul de a aviza publicul cu privire la fenomenul violenței împotriva femeilor, care își lărgeste arealul de manifestare și în mediul on-line, fiind evidențiate efectele grave pe care le are asupra femeii, în mod special, asupra familiei și societății în general.</p> <p>9. În conformitate cu noile cerințe privind acreditarea științifică solicitate de</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, precum și de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, de către angajații Centrului de cercetări științifice sunt selectate și plasate pe platforma online „Dspace,, materialele didactico-științifice elaborate de către cadrele didactice ale Academiei, printre care: - Telipan Vitalie, Raportul dintre violența asupra copiilor și delincvența judevnilă.</p> <p>MECC a întreprins următoarele activități:</p> <p>1) Învățământul primar și secundar general. În activitățile curriculare cu privire la prevenirea violenței în familie, societate, școală etc., egalitatea între femei și bărbați, drepturile omului, modul sănătos de viață, etc au fost incluși toți elevii din sistemul de învățământ primar și secundar general prin intermediul Curricula, atât la disciplinele obligatorii (Dezvoltare personală și educație pentru societate), cât și în cadrul disciplinelor opționale (Educație pentru echitate de gen și șanse egale, Educație pentru drepturile omului și cetățenia democratică, Relații armonioase în familie și Etica vieții de familie), care includ în mod direct sau indirect conținuturi privind tematicile prenotate.</p> <p>Astfel aria curriculară Consiliere și dezvoltare personală include disciplina obligatorie Dezvoltare personală care se implementează a câte 1 oră săptămânal, în învățământul primar, gimnazial și liceal. Disciplina obligatorie Dezvoltarea personală este structurată în cinci module, unul din ele fiind Identitatea personală și relaționarea armonioasă care pune accent pe cunoașterea și acceptarea de sine; explorarea și autoevaluarea resurselor personale; familia ca valoare: responsabilități, roluri de gen, stereotipuri; comunicare asertivă, non-conflictuală și non-violentă; autoeducare și voluntariat etc, care include unități de conținut și cu referire la prevenirea violenței în familie, așa ca: Cercul relațional al elevului. Principii ale relaționării pozitive cu semenii, colegii de clasă, profesorii, familia; Relațiile interpersonale și comportament prosocial. Modalități de prevenire a etichetării și hărțuirii; Conflictele: pro și contra. Modalități de soluționare constructivă a conflictelor; Emoții, comportamente și consecințe. Importanța și rolul emoțiilor. Modalități de control și menținere a echilibrului emoțional; Viața în familie: relații și rezultate pozitive. Relații în familie. Condiții de manifestare. Strategii de depășire a dificultăților; Factorii constructivi și distructivi ai unei relații. Stop intimidarea; Comportamentul tolerant și non-discriminatoriu în relații; Arta comunicării reale și virtuale. Deschidere spre comunicare, beneficii; Comportamentul asertiv, pasiv, agresiv. Tipuri și forme de comunicare. Modalități de exprimare. Avantaje dezavantaje; Conflictele – cauze și reacii. Aspecte pozitive și negative. Inevitabilitatea conflictelor. Metode de soluționare; Relaționarea și acceptarea. Diversitatea emoțiilor și sentimentelor: manifestare, acceptare/neacceptare, posibilități și limite; Conflictul. Responsabilitatea personală în managementul conflictelor. Strategii de negociere: Valoarea familiei. Familia ca mediu de viață. Comunicarea în familie și starea de siguranță. Spiritul de solidaritate și ajutor reciproc. Responsabilități versus beneficii: Familia. Valori, tradiții, viziuni. Roluri și</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>responsabilități de gen în familie – tradițional vs modern; Semnele manipulării și abuzului în relație. Manipulare. Forme ale manipulării. Abuzul. Forme ale abuzului. Consecințe. Strategii de prevenire.</p> <p>O altă disciplină obligatorie este Educația pentru societate care contribuie explicit la realizarea idealului educațional prin valorificarea cadrului de referință european, constituit din 20 de competențe pentru o cultură democratică, considerate competențe specifice ale disciplinei, grupate convențional în 4 componente de bază, una din ele fiind Valori, care include și setul Valorizarea demnității umane și a drepturilor omului, care se bazează pe convingerea generală că toate ființele umane au aceeași valoare, sunt egale în demnitate, au dreptul la același respect și la același set de drepturi umane și libertăți fundamentale și trebuie tratate corespunzător, incluzând unități de competență: Demonstrarea abilităților de gestionare constructivă și nonviolentă a situațiilor conflictuale în diverse contexte.</p> <p>În lipsa disciplinelor opționale pentru ciclul gimnazial au fost incluse disciplinele Educație pentru echitate de gen și șanse egale, Educație pentru drepturile omului și cetățenia democratică (cl. V-IX), iar pentru ciclul liceal au fost incluse disciplinele Relații armonioase în familie și Etica vieții de familie care includ în mod direct sau indirect conținuturi privind prevenirea violenței, inclusiv și în familie.</p> <p>Totodată, conținuturile cu tangență spre promovarea unui mod sănătos de viață se realizează continuu, prin intermediul Curricula, atât la disciplinele obligatorii Biologie, Chimie. Dezvoltare personală, Educație pentru societate, cât și în cadrul disciplinei opționale Educația pentru sănătate. Pe parcursul anului 2020, disciplina opțională Educație pentru sănătate (clasele I-XII) a fost studiată în 474 de instituții de învățământ primar și secundar general de către 27871 de elevi, inclusiv în:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ciclu primar – 8031 elevi; - Ciclu gimnazial – 17833 elevi; - Ciclu liceal – 2007 elevi. <p>Comparativ cu anul de studii precedent, numărul instituțiilor de învățământ primar și secundar general în care se studiază disciplina menționată a crescut cu 37 de unități (cu circa 8%), iar numărul de elevi care studiază această disciplină s-a majorat cu 3,7% (în anul de studii 2018-2019 numărul elevilor a constituit 26881 de persoane). La ciclul liceal, comparativ cu anul precedent, numărul elevilor care studiază disciplina prenotată s-a majorat cu 18% (în anul de studii 2018-2019 numărul elevilor a constituit 1645 de persoane).</p> <p>2) Învățământul profesional tehnic. În anul 2020, implementarea programelor interactive de promovare a unui mod sănătos de viață în învățământul profesional tehnic, s-a realizat prin diverse activități la orele de dirigenție (1 oră/săptămână), în cadrul disciplinei obligatorii Educația pentru societate (1 oră/săptămână) și prin activități extracurriculare cu tematica privind Promovarea unui mod sănătos de viață (cursuri, seminare, mese rotunde) cu participarea a circa 1600 de persoane, inclusiv a profesorilor, profesorilor-</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>diriginți, părinților.</p> <p>În instituțiile de învățământ profesional tehnic pentru elevii anului I se studiază disciplina „Decizii pentru un mod sănătos de viață„, (pentru elevii din instituțiile de învățământ profesional tehnic secundar – opțional și pentru elevii din instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar - obligatoriu). Accentul este pus pe formarea competențelor de a reduce riscurile de sănătate pentru sine și pentru cei din jur; de a analiza consecințele diferitor opțiuni comportamentale în situații de risc pentru sănătate. Cadrele didactice sunt asigurate cu seturi de materiale: Curriculumul, Ghidul pentru profesori și Caietul de lucru al elevului. La orele extracurriculare, în cadrul meselor rotunde, a orelor educative se examinează teme de interes comun: „Sănătatea mea și a grupului meu„, „Consecințele viciilor secolului XXI„, „Sănătatea și viața mea de familie„, etc.</p> <p>Totodată, în învățământul profesional tehnic postsecundar se studiază cursuri cu referire la prevenirea și combaterea violenței împotriva copilului și violența față de femeii la specialitatea Asistența socială (Curricula aprobată prin Ordinul MECC nr. 517 din 05.12.2017), calificările Pedagog social și Lucrător social.</p> <p>3) Învățământul superior. În conformitate cu Planul-cadru pentru studii superioare (ciclul I – Licență, ciclul II – Master, studii integrate, ciclul III – Doctorat), aprobat prin Ordinul Ministrului Educației nr. 1045 din 29 octombrie 2015, toate instituțiile de învățământ superior cu profil pedagogic din țară, au inclus, la componența de orientare socio-umanistă (U), cursuri cu referire la prevenirea și combaterea violenței împotriva copilului, cu statut opțional.</p>
Obiectivul general 2. CONSOLIDAREA MECANISMULUI DE PROTECȚIE ȘI ASISTENȚĂ PENTRU VICTIMELE VIOLENȚEI FAȚĂ DE FEMEII ȘI VIOLENȚEI ÎN FAMILIE						
Obiectivul specific 2.1. Dezvoltarea serviciilor specializate pentru victimele violenței față de femeii și violenței în familie în conformitate cu standardele internaționale și asigurarea accesibilității acestora						
2.1.1.	Asigurarea funcționalității serviciului de asistență telefonică gratuită pentru victimele violenței față de femeii și ale violenței în familie	2018-2020	2300,0	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale / Organizațiile necomerciale	Serviciu funcțional; Număr și conținut al apelurilor la linia telefonică gratuită anual	Realizat Pentru asigurarea mentenanței Serviciului de asistență telefonică gratuită pentru victimele violenței în familie și a violenței împotriva femeilor din bugetul de stat a fost alocată suma de 882,0 mii MDL pentru anul 2020.
2.1.4.	Elaborarea cadrului normativ pentru serviciile de zi adresate victimelor violenței față de femeii și violenței în familie	2020	În limitele alocațiilor bugetare aprobate	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale Organizațiile necomerciale; organizațiile internaționale	Proiect de act normativ elaborat	Parțial realizat Pe parcursul anului 2020 în legătură cu Răspândirea noului tip de virus COVID-19c care a constituit o amenințare gravă pentru sănătatea publică la nivel mondial, ceea ce a determinat impunerea unor măsuri restrictive de către majoritatea statelor, astfel au fost schimbate accentele și prioritățile pe domeniu de către comunitatea antivioleță și s-a decis de a elabora Recomandări cu privire la răspunsul la cazurile de violență în familie în contextul COVID-19. Recomandările de resort au fost plasate pe situl oficial

1	2	3	4	5	6	7
						al ANAS.
Obiectivul specific 2.2. Crearea serviciilor de protecție și asistență pentru victimele infracțiunilor privind viața sexuală						
2.2.3.	Pilotarea activității echipei de intervenție în cazurile de violență sexuală în 3 raioane	2020	630,6**	Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției); Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale Ministerul Educației, Culturii și Cercetării organizațiile necomerciale; organizațiile internaționale; autoritățile administrației publice locale	Echipe de intervenție funcționale în 3 raioane; număr de beneficiari asistați de echipele de intervenție	Realizat parțial Pe parcursul anului 2020, de către MAI/IGP a fost instituit un grup de lucru compus din reprezentanți ai APC și a societății civile care a elaborat proiectul Metodologiei de intervenție în cazurile de violență sexuală și proiectul Instrucțiunii de intervenție în cazurile de violență sexuală. Ambele proiecte au fost expediate pentru avizare și expertiză juridică părților interesate. Pilotarea activității echipei de intervenție în cazurile de violență sexuală a fost planificată pentru anul 2021 în cadrul proiectului EVA în două raioane pilot: Cahul și Ungheni.
2.2.5.	Elaborarea și diseminarea materialelor informative adresate victimelor infracțiunilor privind viața sexuală despre drepturile sale și încurajarea raportării cazurilor de violență sexuală	2018-2020	871,0**	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției); Procuratura Generală; Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat / Organizațiile necomerciale; organizațiile internaționale; autoritățile administrației publice locale	Număr de materiale elaborate și diseminate	Realizat Potrivit informațiilor prezentate de procuraturile teritoriale, în perioada anului 2020, pornind de la competențele funcționale conform Legii nr.137 din 29.07.2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor, procurorii și organele de urmărire penală acordă consiliere informațională în toate infracțiunile specificate în Lege (infracțiuni prevăzute la art.171-175, art. 201 ¹ Cod penal). În cadrul proiectului EVA “Promovarea egalității de gen în raioanele Cahul și Ungheni” a demarat colaborarea cu Centrul Internațional pentru Protecția și Promovarea Drepturilor Femeii “La Strada” pentru crearea unui serviciu specializat pentru victimele violenței sexuale, bazat pe serviciile generale existente la nivel local și îmbunătățit cu bunele practici existente la nivelul UE. Acțiunea inițiată este în prima faza a dezvoltării serviciului, și este axat pe evaluarea necesităților și capacităților profesioniștilor care oferă servicii adresate victimelor violenței sexuale. De către MAI/IGP în parteneriat cu A.O. La Strada au fost elaborate și diseminate materiale destinate informării victimelor violenței în familie și violenței sexuale despre drepturile deținute (a se vedea pct. 1.1.2).
Obiectivul specific 2.3. Promovarea abilitării economice a femeilor și a independenței socioeconomice						
2.3.1	Facilitarea angajării victimelor violenței în familie în câmpul muncii	Anual	În limitele alocațiilor bugetare aprobate	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă)/	Date dezagregate după criteriul de sex privind formarea profesională și angajarea în	Realizat În scopul prevenirii șomajului, creșterii șanselor de ocupare a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă ANOFM conform Legii nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj care a intrat în vigoare din data de 10.02.2019, implementează, prin intermediul subdiviziunilor teritoriale pentru ocuparea forței de muncă (STOFM), măsuri

1	2	3	4	5	6	7
				Prestatorii de servicii sociale specializate pentru victimele violenței în familie; autoritățile administrației publice locale; sectorul privat	câmpul muncii	de ocupare a forței de muncă, care includ măsuri de promovare a ocupării forței de muncă: servicii de ocupare a forței de muncă și măsuri active de ocupare a forței de muncă; programe de facilitare a ocupării forței de muncă precum și asigurarea de șomaj, acordate beneficiarilor săi, inclusiv și victimelor violenței în familie, conform art. 23, p. 3, lit. i). 1) servicii - informarea despre piața muncii; ghidarea în carieră; intermedierea muncii; reabilitarea profesională, servicii de preconcediere; 2) măsuri: formarea profesională a șomerilor prin cursuri de calificare, recalificare, perfecționare și specializare; instruirea la locul de muncă în cadrul unității pentru șomerii care nu au o profesie sau meserie; stagiul profesional; angajarea subvenționată; consultanță, asistență și sprijinirea inițierii unei afaceri, pentru șomerii care inițiază o activitate de antreprenariat, prin care își creează loc de muncă. În anul 2020 la STOFM au fost înregistrate 3 victime ale violenței în familie, la moment aflându-se în evidență cu statut de șomer. Persoanele victime a violenței în familie înregistrate cu statut de șomer la STOFM beneficiază de toate serviciile și măsurile de ocupare a forței de muncă.
Obiectiv specific 2.4. Consolidarea răspunsului sistemului de sănătate la cazurile de violență în familie						
2.4.1.	Dezvoltarea serviciilor de consiliere în cadrul centrelor comunitare de sănătate mintală pentru subiecții violenței în familie	2020	În limitele alocațiilor bugetare aprobate	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale Compania Națională de Asigurări în Medicină; centrele comunitare de sănătate mintală	Număr de victime și agresori care au beneficiat de consiliere	Realizat. În anul 2020 din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală au fost contractate 40 centre comunitare de sănătate mintală, 35 dintre ele fiind de profil teritorial. Pentru aceste centre au fost alocate mijloace financiare în sumă de 28 942,5 mii lei.
2.4.2.	Elaborarea modificărilor cadrului normativ privind tratamentul obligatoriu al dependenței de alcool și/sau droguri în vederea reabilitării subiecților violenței în familie	2020	În limitele alocațiilor bugetare aprobate	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției) Instituția Medico-Sanitară Publică Dispensarul Republican de Narcologie; organizațiile necomerciale; autoritățile	Proiect de act normativ elaborat	Nerealizat În raportul pentru anul 2020 de activitate al Avocatului Poporului (Ombudsman) a fost reflectat unele ambiguități din legislație în legătură cu accesarea de către rude și alte organe competente a mecanismului de obligare la tratament a persoanelor dependente de alcool, de droguri și de alte substanțe psihotrope precum și modul de trimitere la tratament obligatoriu și de executare a acestuia. În acest context MSMPS planifică crearea unui grup de lucru pentru asigurarea în continuare a armonizării legislației la prevederile Convenției de la Istanbul, unde va aborda inclusiv subiectul modificării cadrului normativ privind tratamentul obligatoriu al dependenței de alcool și/sau droguri în vederea reabilitării subiecților violenței în familie.

1	2	3	4	5	6	7
				administrației publice locale		
Obiectivul general 3. EFICIENTIZAREA PROCESULUI DE INVESTIGARE ȘI URMĂRIRE ÎN JUSTIȚIE A ACTELOR DE VIOLENȚĂ FAȚĂ DE FEMEI ȘI DE VIOLENȚĂ ÎN FAMILIE						
Obiectivul specific 3.1. Asigurarea intervenției prompte și eficiente a autorităților abilitate în vederea protecției victimelor violenței în familie						
3.1.6.	Analiza anuală a practicii de aplicare și punere în executare a măsurilor de protecție a victimelor violenței în familie	2018-2020	În limitele alocațiilor bugetare aprobate	Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției); Ministerul Justiției (Agenția de administrare a instanțelor judecătorești) / Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; organizațiile necomerciale	Număr de victime sub protecție; rapoarte publicate pe pagina web oficială a Inspectoratului General al Poliției	<p>Realizat</p> <p>Potrivit datelor statistice generate de Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor, în anul 2020 instanțele de judecată au examinat 1132 de cereri prin care s-a solicitat aplicarea măsurilor de protecție victimelor violenței în familie. De asemenea, urmare a cererilor examinate au fost pronunțate 625 ordonanțe de protecție.</p> <p>Pe parcursul anului 2020, de către ofițerii de poliție din cadrul subdiviziunilor Poliției, au fost înaintate 340 demersuri către instanțele judecătorești privind aplicarea măsurilor de protecție a victimelor violenței în familie. Urmare examinării în ședința a demersurilor vizate, 64 din ele au fost respinse de către judecători, fără a indica motivele obiective pentru aplicarea măsurilor de protecție.</p> <p>Ca măsură preventivă, în vederea asigurării protecției victimelor violenței în familie, de către Poliție au fost supravegheate 635 ordonanțe de protecție emise de instanțele judecătorești.</p> <p>Printre acestea, au fost supravegheate 402 ordonanțe de protecție emise pentru victimele femei, 16 pentru victimele copii, 158 pentru victimele femei cu copii, 28 ordonanțe pentru victimele bărbați. Suplimentar, de către Poliție au fost eliberate 4939 ordine de restricție de urgență, în privința agresorilor familiari.</p> <p>Totodată, pe pagina web a Poliției, rubrica rapoarte și evaluări au fost plasate notele informative și datele statistice pe domeniul violenței în familie: http://politia.md/sites/default/files/ni_violenta_in_familie_3_luni_2020_pentru_pagina_web-konvertirovan.pdf https://politia.md/sites/default/files/ni_privind_infrafractiunile_ce_atenteaza_la_v_iata_persoanei_si_cele_de_violenta_in_familie_pentru_2020_pagina_web_a_i_gp.pdf</p>
Obiectivul specific 3.2. Asigurarea responsabilizării și resocializării agresorilor prin dezvoltarea serviciilor și mecanismelor de supraveghere						
3.2.1.	Analiza și evaluarea anuală independentă a practicii de atragere la răspundere penală pentru violență în familie și violență sexuală	2018-2020	În limitele alocațiilor bugetare aprobate	Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției) Procuratura Generală; Ministerul Justiției (Agenția de administrare a instanțelor	Număr de rapoarte anuale elaborate	<p>Realizat</p> <p>Pe pagina web oficială a Agenției de Administrare a Instanțelor Judecătorești sunt puse la dispoziție rapoarte statistice anuale privind rezultatul examinării dosarelor în care se înregistrează infracțiuni de violență în familie. Datele incluse în aceste rapoarte vizează componentele de infracțiuni incriminate la art. 201/1 și 320/1 din Codul penal și au fost extrase din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor. Rapoartele privind rezultatul examinării dosarelor în care se înregistrează infracțiuni de violență în familie</p>

1	2	3	4	5	6	7
				judecătorești) / Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale		<p>sunt disponibile începînd cu anul 2018.</p> <p>Evaluarea activității Procuraturii în domeniul combaterii violenței în familie în perioada anilor 2019 – 2020 indică asupra creșterii semnificative și constante a numărului de adresări pe cazuri de violență în familie. Conform informațiilor prezentate de procurori și Inspectoratul General al Poliției, în anul 2020 s-au înregistrat 12970 sesizări cu privire la fapte de violență domestică, iar în 2019 – 11840 sesizări, ceea ce denotă o creștere cu 1130 de cazuri.</p> <p>Considerăm că creșterea numărului de sesizări referitor la cazurile de violență în familie, înregistrate la organele de drept, este determinată de mai mulți factori cum sunt: dezvoltarea cadrului legal funcțional și a mecanismului de implementare în acest sens pentru poliție; sensibilizarea, informarea publicului cu privire la violența bazată pe gen și cu privire la cadrul legal-normativ existent în prevenirea și combaterea violenței în familie și asigurarea protecției victimelor; creșterea raportării cazurilor de violență domestică, precum și măsurile restrictive impuse de pandemia COVID-19 (multe adăposturi au fost nevoite să-și închidă ușile din motive de siguranță) etc.</p> <p>În rezultatul examinării sesizărilor în anul 2020 au fost pornite 840 cauze penale pe fapte de violență domestică, iar în 2019 – 969 cauze penale.</p> <p>În pofida tendinței de creștere a numărului de adresări privind violența în familie, totuși numărul cauzelor penale a scăzut considerabil (130 cauze).</p> <p>Considerăm că descreșterea numărului cauzelor penale este condiționată de: modificările prevăzute prin Legea nr. 196 din 28 iulie 2016, inclusiv completarea Codului contravențional cu art.78¹ Cod contravențional: majoritatea cazurilor de violență în familie care sunt exprimate prin izolare, intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei (<i>care se atribuie la violență psihologică</i>) prevăzute de art.201¹ alin.(1) lit.b) Cod penal, continuă să fie eronat calificate și investigate prin prisma prevederilor art.69, art.78, art.78¹, art.104 și art.354 Cod contravențional.</p> <p>În anul 2020 procurorii au condus/exercitat urmărirea penală pe următoarele fapte penale din sfera relațiilor familiare:</p> <p>785 infracțiuni în baza prevederilor art.201¹ Cod penal, comparativ cu 871 în anul 2019;</p> <p>23 infracțiuni în baza art.145 Cod penal, comparativ cu 29 în anul 2019;</p> <p>30 infracțiuni în baza art.171 Cod penal, comparativ cu 38 în anul 2019;</p> <p>2 crime în baza art.172 Cod penal, comparativ cu 31 în anul 2019.</p> <p>Analiza infracțiunilor în baza de gen comise în sfera relațiilor familiale denotă, că victime au fost 766 femei (761 în 2019) și 86 (208-2019) bărbați. În 34 cauze penale statuat de victimă au avut copiii (2019 – 43). Concomitent 750 (857 – 2019) agresori pe violență în familie au fost bărbați și 90 (112 – 2019) erau femei.</p> <p>În anul 2020 a fost pornită urmărirea penală pe următoarele fapte infracționale prevăzute de art. 201¹ Cod penal:</p> <p>533 infracțiuni în baza art.201¹ alin.(1) lit.a) Cod penal – violență în</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>familie exprimată prin maltratare, alte acțiuni violente, soldate cu vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății, comparativ cu 464 în anul 2019;</p> <p>18 - în temeiul art.201¹ alin.(1) lit.b) Cod penal – violență în familie exprimată prin izolare, intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei, comparativ cu 128 în anul 2019;</p> <p>1 - în temeiul art.201¹ alin.(1) lit.c) Cod penal – violență în familie exprimată prin privarea victimei de mijloace economice, inclusiv lipsirea de mijloace de existență primară, neglijare (Procuratura raionului Șoldănești ulterior a recalificat în art.201¹ alin.(1) lit.b) Cod penal), comparativ cu 1 în anul 2019;</p> <p>15 - conform art.201¹ alin.(2) lit.a) Cod penal – violență în familie comisă asupra a doi sau a mai multor membri ai familiei, comparativ cu 66 în anul 2019;</p> <p>12 - în baza art.201¹ alin.(2) lit.b) Cod penal – violență în familie săvârșită în legătură cu solicitarea sau aplicarea măsurilor de protecție, comparativ cu 18 în anul 2019;</p> <p>151 - potrivit art.201¹ alin.(2) lit.c) Cod penal – violență în familie care au provocat vătămarea medie a integrității corporale sau a sănătății, comparativ cu 142 în anul 2019;</p> <p>38 - în baza art.201¹ alin.(3) lit.a) Cod penal – violență în familie care au cauzat vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății, comparativ cu 57 în anul 2019;</p> <p>2 - în baza art.201¹ alin.(3) lit.b) Cod penal – violență în familie care a determinat sinuciderea sau încercarea de sinucidere, comparativ cu 7 în anul 2019;</p> <p>15 - în baza prevederilor art.201¹ alin.(4) Cod penal – violență în familie cu cauzarea vătămării grave a integrității corporale sau a sănătății soldată cu decesul victimei.</p> <p>În perioada anului 2020 procuraturile teritoriale au referit justiției 726 cauze penale pe fapte de violență în familie, comparativ cu 669 în anul 2019, au încetat urmărirea penală pe variate motive de reabilitare și nereabilitare în 90 cauze, comparativ cu 113 în anul 2019, iar restul dosarelor sunt în stadiu de examinare.</p> <p>În perioada anului 2020 instanțele de judecată au pronunțat 624 (în privința a 628 persoane) sentințe de condamnare pe fapte de violență în familie (comparativ 618 în anul 2019), 33 sentințe de încetare (comparativ cu 9 în anul 2019) și 4 sentințe de achitare (comparativ cu 4 în anul 2019).</p> <p>În același timp menționăm, că 11 persoane condamnate penal pentru fapte de violență în familie, au fost obligate de către instanța de judecată să participe la programe probaționale, programe speciale de tratament și consiliere în vederea reducerii comportamentului violent.</p> <p>Analizând sentințele pronunțate în anul 2020 pe fapte de violență în familie, relevăm că 55 sunt de condamnare în baza prevederilor art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal (în anul 2019 au fost 38 sentințe).</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>Potrivit prevederilor Legii nr. 45, responsabili de identificarea și prevenirea fenomenului violenței domestice sunt – poliția, secțiile/direcțiile de asistență socială și de protecție a familiei, direcțiile de învățământ, tineret și sport, autorități tutelare, instituții medicale.</p> <p>Astfel, în perioada de raport procuratura a investigat un caz conform prevederilor art. 274 Cod procedură penală, în privința subiecților responsabili de identificarea și prevenirea fenomenului violenței domestice și anume în privința colaboratorilor de poliție, fiind pornită urmărirea penală conform prevederilor art. 329 alin. (2) lit. a) Cod penal – neglijență în serviciu.</p> <p>În anul 2020 reprezentanții poliției au înaintat în instanțe de judecată 340 demersuri privind aplicarea măsurilor de protecție victimei violenței în familie în conformitate cu prevederile art. 215¹ Cod de procedură penală, comparativ cu 321 demersuri în anul 2019.</p> <p>În perioada raportată doar Procuratura raionului Cantemir a înaintat 3 demersuri privind aplicarea măsurilor de protecție victimei violenței în familie. Lipsa acestora se justifică prin faptul că inițiativa a fost preluată și pusă pe larg în aplicare de către inspectoratele teritoriale polițienești, victime și direcțiile asistenței sociale și protecție a familiei.</p> <p>La fel procurorii nu au înaintat cereri în interesul victimelor violenței în familie potrivit prevederilor art. 278⁴ Cod de procedură civilă. În acest sens reiterăm necesitatea propunerii de excludere a sintagmei „procuror” din prevederile art.278⁴ Cod de procedură civilă, în corespunderea prevederilor art.71 Cod de procedură civilă și art. 5 din Legea cu privire la Procuratură privind competența procurorului la judecarea pricinilor civile.</p> <p>Pe faptul neexecutării măsurilor din ordonanța de protecție a victimei violenței în familie, organele de urmărire penală au pornit în anul 2020 – 281 cauze penale în baza prevederilor art. 320¹ Cod penal, iar în 2019 – 288 cauze penale.</p> <p>În anul 2020 agenții constatatori și procurorii au inițiat 1587 cauze contravenționale în baza prevederilor art. 78¹ Cod contravențional, (violența în familie) comparativ cu 1589 în anul 2019.</p> <p>În perioada anului 2020 în cadrul cauzelor contravenționale pornite în baza prevederilor art. 78¹ Cod contravențional, au fost reținuți și arestați 53 contravenienți, comparativ cu 15 contravenienți în anul 2019.</p> <p>În cadrul generalizării stării de fapt în domeniu, unii procurori au identificat cazuri când poliția a tras la răspundere contravențională pentru fapte de violență în familie, de mai multe ori aceeași agresori familiari.</p> <p>Procuratura Generală a efectuat analiza practicii de investigare a infracțiunilor de viol și altor infracțiuni cu caracter sexual în perioada iulie-decembrie anul 2019 și ianuarie-iunie anul 2020:</p> <p>În perioada iulie – decembrie 2019 organele de urmărire penală și procurorii au examinat 423 sesizări despre comiterea infracțiunilor prevăzute la art.171 – 175¹ Cod penal.</p> <p>Urmărirea penală a fost pornită în 336 cauze penale ce vizează</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>infracțiunile privind viața sexuală.</p> <p>În perioada de referință procurorii au finalizat cercetările cu întocmirea rechizitoriului în 153 cauze penale (61,7% din numărul total de 248 dosare terminate), în acestea fiind inculpate 164 persoane, dintre care 14 minori, pentru comiterea a 166 infracțiuni incriminate lor.</p> <p>În aceeași perioadă, în legătură cu faptul că în rezultatul investigațiilor efectuate nu s-a reușit administrarea probelor suficiente care să confirme vinovăția, procurorii au dispus scoaterea persoanelor de sub urmărire penală cu clasarea procesului penal în 60 cauze penale din lipsa faptului sau elementelor infracțiunii.</p> <p>Pe motivul împăcării părților, retragerii plângerii prelabile, procurorii au dispus încetarea urmăririi penale în 26 cauze penale.</p> <p>Potrivit datelor analizate, cu referire la victimele infracțiunilor de viol și altor infracțiuni cu caracter sexual în perioada de referință este de reținut numărul ridicat de victime minore: din 153 cauze penale trimise pentru examinare în instanțele de judecată au fost atestate 77 cauze cu victime minore (50,3 %).</p> <p>În perioada de ianuarie – iunie 2020 organele de urmărire penală și procurorii au examinat 317 sesizări despre comiterea infracțiunilor prevăzute la art.171 – 175¹ Cod penal.</p> <p>Urmărirea penală a fost pornită în 244 cauze penale ce vizează infracțiunile privind viața sexuală.</p> <p>În perioada de referință procurorii au finalizat cercetările cu întocmirea rechizitoriului în 145 cauze penale (67,4% din numărul total de 215 dosare terminate), în acestea fiind inculpate 153 persoane, dintre care 14 minori, pentru comiterea a 152 infracțiuni incriminate lor. În legătură cu faptul că în rezultatul investigațiilor efectuate nu s-a reușit administrarea probelor suficiente care să confirme vinovăția, procurorii au dispus scoaterea persoanelor de sub urmărire penală cu clasarea procesului penal în 50 cauze penale din lipsa faptului sau elementelor infracțiunii.</p> <p>Pe motivul împăcării părților, retragerii plângerii prelabile, procurorii au dispus încetarea urmăririi penale în 18 cauze penale. Conform datelor analizate, cu referire la victimele infracțiunilor de viol și altor infracțiuni cu caracter sexual în perioada de referință este de reținut numărul ridicat de victime minore: din 145 cauze penale trimise pentru examinare în instanțele de judecată au fost atestate 76 cauze cu victime minore (52,4 %).</p>
3.2.2	Elaborarea manualului (ghidului) orientativ privind procedurile de instrumentare a cazurilor de violență în familie, pentru utilizarea în procesul instruirii polițiștilor,	2018	75,1**	Consiliul Superior al Magistraturii; Procuratura Generală	Institutul Național al Justiției; Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției)	<p>Realizat</p> <p>Prin Ordinul Procurorului General nr. 31/28 din 30.07.2018 a fost aprobat Planul operațional al Procuraturii în vederea executării Planului de acțiuni pentru anii 2018-2020 privind implementarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2018-2023, care are drept scop consolidarea mecanismului de protecție și asistență pentru victimele violenței față de femei și violenței în familie.</p> <p>În temeiul Planului menționat, în anul 2018 Procuratura Generală în comun</p>

1	2	3	4	5	6	7
	procurorilor și judecătorilor					<p>cu Institutul Național al Justiției și Consiliul Superior al Magistraturii au elaborat manualul (Ghidul) orientativ privind procedurile de instrumentare a cazurilor de violență în familie pentru utilizarea în procesul instruirii procurorilor și judecătorilor. La 06 martie 2019 manualul a fost lansat public și pus în aplicare de către Institutul Național al Justiției.</p> <p>La fel în vederea preocupării pentru prevenirea și combaterea eficientă a violenței în familie, din perspectiva respectării drepturilor fundamentale ale omului, consacrată la nivel internațional și național și în scopul aplicării corecte, uniforme a legislației în domeniu, Procuratura Generală a întocmit Recomandări Metodice privind implementarea legislației în domeniul combaterii violenței în familie nr. 25-11d/20-197 din 27 iunie 2020, care au fost expediate procurorilor pentru aplicare în activitate.</p>
3.2.5	Instruirea polițiștilor, procurorilor, judecătorilor în domeniul investigării și examinării infracțiunilor privind viața sexuală	2018-2020	918,4**	Institutul Național al Justiției; Consiliul Superior al Magistraturii; Consiliul Superior al Procurorilor; Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției) / Organizațiile necomerciale	Număr de specialiști instruiți	<p>Realizat</p> <p>Activități de instruire organizate de către <u>Consiliul Superior al Magistraturii</u> pe parcursul anului 2020:</p> <p>Prin Dispoziția nr. 147 din 14 decembrie 2020, CSM a autorizat delegarea unor judecători pentru participare la seminarul cu genericul „Contracarea abuzului și exploatării sexuale a copiilor în mediul digital,, din 15-16 decembrie 2020.</p> <p>Prin Dispoziția nr. 36 din 25 februarie 2020, CSM a autorizat delegarea unor judecători pentru participarea la seminarul cu genericul „Investigarea și judecarea infracțiunilor privind viața sexuală,, din 4-5 martie.</p> <p>Prin Dispoziția nr. 30 din 20 februarie 2020, CSM a autorizat delegarea unor judecători pentru participare la seminarul cu genericul „Protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și abuzului sexual în Republica Moldova,,</p> <p>Prin Dispoziția nr. 143 din 29 noiembrie 2019 CSM a autorizat delegarea unor judecători pentru participarea la seminarul cu genericul „ Protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzului sexual în Republica Moldova,, din 28-31 ianuarie 2020.</p> <p>Prin Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii nr.245/21 din 8 septembrie 2020 și nr 450/33 din 24 decembrie 2019 au fost delegați la activitățile de instruire continuă judecătorii care s-au înscris conform Planului calendaristic modular de formare continuă pentru judecători și procurori pentru perioada anului 2020. Potrivit Planului calendaristic de formare continuă a judecătorilor pentru semestrului I și II al anului 2020 au fost prevăzute desfășurarea seminarelor cursurilor de instruire, meselor rotunde și atelierilor de lucru cuprinzând diverse tematici, printre care și:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Practica judiciară privind examinarea cauzelor legate de violența în familie; b) Managementul conflictelor și comunicarea nonviolentă. <p>În Planul de studii 2019-2020 și în Planul de studii 2019-2020 pentru formarea profesională continuă au fost organizate și desfășurate cursuri în cadrul <u>Academiei „Stefan cel Mare,, a MAI</u>, unde au fost abordate subiecte de</p>

1	2	3	4	5	6	7																										
						<p>instruire în contextul asigurării abilităților necesare în domeniul prevenirii și combaterii violenței față de femei și a violenței în familie.</p> <p>Astfel, pe parcursul anului 2020 (ianuarie-decembrie) la subiectele menționate mai sus, în cadrul Academiei au fost instruite:</p> <ul style="list-style-type: none"> - La ciclul I (studii superioare de licență) – 23 persoane; - La ciclul II (studii superioare de master) – 91 persoane; - La formarea inițială (subofițeri/ofițeri încadrați din surse externe) – 566 persoane; - La formarea continuă (perfecționare/specializare) – 93 persoane. <p>Total instruite – 733 persoane instruite.</p> <p>Numărul de curriculum-uri, planuri tematice, alte activități și ore convenționale de instruire care integrază aspecte privind prevenirea violenței în familie și față de femei pentru anul 2020 („Academia „Ștefan cel Mare„)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Disciplina</th> <th>Curriculum, planuri tematice, teme etc.</th> <th>Nr. de ore</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="4">1.</td> <td rowspan="4">Specializarea „Ordine publică,, Facultatea drept, ordine publică și securitate civilă, anul II de studii</td> <td>Tema: Prevenirea și combaterea delincvenței juvenile</td> <td>4 ore</td> </tr> <tr> <td>Tema: Prevenirea și combaterea delictelor familiale</td> <td>6 ore</td> </tr> <tr> <td>Tema: Intervenția poliției în cazurile de violență în familie</td> <td>6 ore</td> </tr> <tr> <td>Caracteristica juridică și specificul documentării contravențiilor ce atentează la drepturile politice, de muncă și la alte drepturi constituționale ale persoanei fizice, precum și a celor ce atentează la sănătatea populației, sănătatea persoanei și la starea sanitar-epidemiologică.</td> <td>6 ore</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Prevenirea și combaterea violenței în familie (Masterat) Gr. MP120DPo192</td> <td>Curriculum</td> <td>48 de ore</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Prevenirea și combaterea violenței în familie (Masterat) Gr. 112A</td> <td>Curriculum</td> <td>50 de ore</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Prevenirea și combaterea violenței în familie (Masterat) MP120 DP192</td> <td>Curriculum</td> <td>48 de ore</td> </tr> </tbody> </table>		Disciplina	Curriculum, planuri tematice, teme etc.	Nr. de ore	1.	Specializarea „Ordine publică,, Facultatea drept, ordine publică și securitate civilă, anul II de studii	Tema: Prevenirea și combaterea delincvenței juvenile	4 ore	Tema: Prevenirea și combaterea delictelor familiale	6 ore	Tema: Intervenția poliției în cazurile de violență în familie	6 ore	Caracteristica juridică și specificul documentării contravențiilor ce atentează la drepturile politice, de muncă și la alte drepturi constituționale ale persoanei fizice, precum și a celor ce atentează la sănătatea populației, sănătatea persoanei și la starea sanitar-epidemiologică.	6 ore	2.	Prevenirea și combaterea violenței în familie (Masterat) Gr. MP120DPo192	Curriculum	48 de ore	3.	Prevenirea și combaterea violenței în familie (Masterat) Gr. 112A	Curriculum	50 de ore	4.	Prevenirea și combaterea violenței în familie (Masterat) MP120 DP192	Curriculum	48 de ore
	Disciplina	Curriculum, planuri tematice, teme etc.	Nr. de ore																													
1.	Specializarea „Ordine publică,, Facultatea drept, ordine publică și securitate civilă, anul II de studii	Tema: Prevenirea și combaterea delincvenței juvenile	4 ore																													
		Tema: Prevenirea și combaterea delictelor familiale	6 ore																													
		Tema: Intervenția poliției în cazurile de violență în familie	6 ore																													
		Caracteristica juridică și specificul documentării contravențiilor ce atentează la drepturile politice, de muncă și la alte drepturi constituționale ale persoanei fizice, precum și a celor ce atentează la sănătatea populației, sănătatea persoanei și la starea sanitar-epidemiologică.	6 ore																													
2.	Prevenirea și combaterea violenței în familie (Masterat) Gr. MP120DPo192	Curriculum	48 de ore																													
3.	Prevenirea și combaterea violenței în familie (Masterat) Gr. 112A	Curriculum	50 de ore																													
4.	Prevenirea și combaterea violenței în familie (Masterat) MP120 DP192	Curriculum	48 de ore																													

1	2	3	4	5	6	7																												
						<table border="1"> <tr> <td>5.</td> <td>Prevenirea și combaterea violenței în familie (Masterat) MP120DPo192</td> <td>Curriculum</td> <td>46 de ore</td> </tr> <tr> <td>6.</td> <td>Protecția specială a copiilor aflați în situații de risc (Masterat) MP120DPo192</td> <td>Curriculum</td> <td>48 de ore</td> </tr> <tr> <td>7.</td> <td>Protecția specială a copiilor aflați în situații de risc, (Masterat) Gr. 115 A</td> <td>Curriculum</td> <td>46 de ore</td> </tr> <tr> <td>8.</td> <td>Specializarea. Violența în familie Pregătirea continuă Grupa I</td> <td>Plan tematic</td> <td>20 ore</td> </tr> <tr> <td>9.</td> <td>Specializarea. Delicvența juvenilă Pregătirea continuă Grupa II</td> <td>Plan tematic</td> <td>28 ore</td> </tr> <tr> <td>10.</td> <td>Regimul juridic al intervenției polițienești în diferite situații (subofițeri)</td> <td>Tema: Regimul juridic al intervenției polițistului în cazul soluționării unui conflict familial, a unui caz de violență în familie în diverse împrejurări și prin prisma respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.</td> <td>8 ore</td> </tr> <tr> <td>11.</td> <td>Regimul juridic al intervenției polițienești în diferite situații (ofițeri)</td> <td>Tema: Regimul juridic al intervenției polițistului în cazul soluționării unui conflict familial, a unui caz de violență în familie în diverse împrejurări și prin prisma respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.</td> <td>4 ore</td> </tr> </table>	5.	Prevenirea și combaterea violenței în familie (Masterat) MP120DPo192	Curriculum	46 de ore	6.	Protecția specială a copiilor aflați în situații de risc (Masterat) MP120DPo192	Curriculum	48 de ore	7.	Protecția specială a copiilor aflați în situații de risc, (Masterat) Gr. 115 A	Curriculum	46 de ore	8.	Specializarea. Violența în familie Pregătirea continuă Grupa I	Plan tematic	20 ore	9.	Specializarea. Delicvența juvenilă Pregătirea continuă Grupa II	Plan tematic	28 ore	10.	Regimul juridic al intervenției polițienești în diferite situații (subofițeri)	Tema: Regimul juridic al intervenției polițistului în cazul soluționării unui conflict familial, a unui caz de violență în familie în diverse împrejurări și prin prisma respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.	8 ore	11.	Regimul juridic al intervenției polițienești în diferite situații (ofițeri)	Tema: Regimul juridic al intervenției polițistului în cazul soluționării unui conflict familial, a unui caz de violență în familie în diverse împrejurări și prin prisma respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.	4 ore
5.	Prevenirea și combaterea violenței în familie (Masterat) MP120DPo192	Curriculum	46 de ore																															
6.	Protecția specială a copiilor aflați în situații de risc (Masterat) MP120DPo192	Curriculum	48 de ore																															
7.	Protecția specială a copiilor aflați în situații de risc, (Masterat) Gr. 115 A	Curriculum	46 de ore																															
8.	Specializarea. Violența în familie Pregătirea continuă Grupa I	Plan tematic	20 ore																															
9.	Specializarea. Delicvența juvenilă Pregătirea continuă Grupa II	Plan tematic	28 ore																															
10.	Regimul juridic al intervenției polițienești în diferite situații (subofițeri)	Tema: Regimul juridic al intervenției polițistului în cazul soluționării unui conflict familial, a unui caz de violență în familie în diverse împrejurări și prin prisma respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.	8 ore																															
11.	Regimul juridic al intervenției polițienești în diferite situații (ofițeri)	Tema: Regimul juridic al intervenției polițistului în cazul soluționării unui conflict familial, a unui caz de violență în familie în diverse împrejurări și prin prisma respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.	4 ore																															
3.2.7.	Instituirea unui mecanism intersectorial de monitorizare și analiză a cazurilor penale referitoare la violența în familie, soldate cu deces sau cu vătămare gravă a integrității	2019-2020	În limitele alocațiilor bugetare aprobate	Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției); Procuratura Generală/ Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale	Număr de cazuri analizate; mecanism funcțional cu practici îmbunătățite	<p>Parțial realizat</p> <p>Prin Ordinul șefului IGP nr. 154/2020 a fost instituit Grupul de lucru interinstituțional privind elaborarea unui mecanism intersectorial de monitorizare analiză a cazurilor penale referitoare la violența în familie, soldate cu deces sau cu vătămare gravă a integrității corporale a victimelor.</p> <p>La 16.06.2020 a fost desfășurată prima ședință a grupului de lucru, prin urmare a căreia, în parteneriat cu Centrul de Drept al Femeilor, a fost elaborat proiectul Planului de acțiuni în vederea realizării acțiunii, fiind trasate sarcini și stabiliți termeni pentru participanții grupului.</p>																												

1	2	3	4	5	6	7
	corporale a victimelor					<p>La 14.08.2020 la sediul MAI, sub patronajul secretarului de stat a fost organizată ședința la care au participat reprezentanți ai Consiliului Superior al Magistraturii, Procuraturii Generale, Oficiul Avocatului Poporului și sectorului asociativ (La Strada, Centrul de Drept al Femeilor, Coaliția „Viața fără violență,,).</p> <p>Urmare propunerilor înaintate, a fost expediat pentru avizare în cadrul Grupului de lucru proiectul Regulamentului de activitate a Comisiei de analiză și a formularului de colectare a datelor. Totodată, în adresa conducerii IGP a fost expediat raportul privind instituirea Grupului de lucru interinstituțional, precum și rezultatele activității acestuia.</p> <p>Concomitent în anul 2020 Procuratura Generală a generalizat activitatea Procuraturii privind cauzele penale pornite pe violență în familie soldate cu deces sau vătămarea gravă a integrității corporale a victimelor (art. 145 alin. (2) lit. e¹) și art. 201¹ alin. (3) lit. a), alin. (4) Cod penal) în perioada anilor 2018 – 2020 (semestrul I).</p> <p>În perioada anilor 2018 – 2020 (semestrul I) organele de urmărire penală și Procuratura au pornit 227 cauze penale (40 cauze în semestrul I al anului 2020, 91 în anul 2019 și 96 în anul 2018) privind violența în familie soldată cu deces și vătămarea gravă a integrității corporale a victimelor și anume:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 13 cauze penale în baza prevederilor art. 145 alin. (2) lit. e¹) Cod penal – omor săvârșit asupra unui membru de familie, în anul 2020 (semestrul I), comparativ cu 32 cauze penale în 2019 și 26 cauze în 2018; • 20 cauze penale în temeiul prevederilor art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal – violență în familie cu cauzarea vătămării grave a integrității corporale sau a sănătății în anul 2020 (semestrul I), comparativ cu 35 cauze în 2019 și 45 în 2018; • 7 cauze penale în baza prevederilor art. 201¹ alin. (4) Cod penal – violență în familie cu cauzarea vătămării grave a integrității corporale sau a sănătății soldată cu decesul victimei în anul 2020 (semestrul I), comparativ cu 24 cauze în 2019 și 25 în 2018. <p>Prin urmare atestăm că numărul cauzelor penale privind violența în familie soldată cu deces și vătămarea gravă a integrității corporale a victimelor este în descreștere constantă (40 cauze în semestrul I al anului 2020, 91 în anul 2019 și 96 în anul 2018).</p> <p>Studiind vârsta, sexul victimelor în cauzele penale înregistrate în perioada anilor 2018 – 2020 (semestrul I) privind violență în familie soldate cu deces și vătămarea gravă a integrității corporale, constatăm că 111 persoane au fost femei, dintre care 5 minore și 118 persoane au fost bărbați dintre care 3 minori.</p> <p>Concomitent 162 agresori ai violenței în familie soldate cu deces și vătămarea gravă a integrității corporale a victimelor au fost bărbați, iar 65 erau femei.</p> <p>În perioada anilor 2018 – 2020 (semestrul I) Procuratura a referit justiției 181 cauze privind violența în familie soldate cu deces și vătămarea gravă a integrității corporale a victimei, 7 cauze penale au fost expediate în instanță de</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p> judecată pentru aplicarea măsurilor cu caracter medical; a conexas 2 dosare; a încetat urmărirea penală diferite motive în 10 cauze (pe motive nereabilitare (deces-9, amnistia-1), 7 pe motive de reabilitare (275 pct. 1 și pct. 3 Cod procedură penală) și 20 cauze sunt în stadiu de exercitare a urmăririi penale.</p> <p>Indicatorii statistici prezentați mai sus, în special numărul de cauzelor penale expediate în judecată relevă o prestație bună a Procuraturii în combaterea infracțiunilor pe fapte de violență în familie, soldate cu deces și vătămarea gravă a integrității corporale a victimei.</p> <p>De asemenea Procuratura Generală a specificat că în perioada raportată organele de drept teritoriale au pornit 2 cauze penale în privința minorilor (un subiect de gen masculin și al doilea de gen feminin) pe infracțiuni privind violența în familie soldate cu deces și vătămarea gravă a integrității corporale a victimelor.</p>
3.2.8.	Elaborarea și punerea în aplicare a programelor probaționale pentru agresorii familiari, inclusiv agresorii condamnați la pedepse privative și nonprivative	2018-2019	103,1**	Ministerul Justiției (Inspectoratul Național de Probațiune; Departamentul instituțiilor penitenciare) / Organizații necomerciale;	Programe pentru diferite categorii de condamnați; număr debeneficiari în creștere	<p>Realizat</p> <p>Pe parcursul anului 2020, agresorii familiari condamnați la pedepse neprivative de libertate au fost implicați, de către Inspectoratul Național de Probațiune, în următoarele programe probaționale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Programul de asistență și consiliere pentru agresorii familiari – 19 persoane; - Programul probațional de diminuare a agresivității – 19 persoane; - Programul probațional „Motivația spre schimbare” – 108 persoane; - Programul de consiliere individuală „Unul la Unul” – 91 persoane. <p>Astfel, pe parcursul anului 2020, au fost implicați în programe de consiliere a agresorilor familiari - 237 subiecți ai probațiunii.</p> <p>Totodată, întru implementarea acțiunilor ce vin să descurajeze comportamentul violent al agresorilor, la 11 iunie 2020 a fost adoptată Legea nr. 85 de către Parlament privind modificarea cadrului legislativ în scopul asigurării monitorizării electronice de către organele de probațiune (Direcția Monitorizare Electronică) a persoanelor care comit acte de violență în familie, care a intrat în vigoare la 03 ianuarie 2021. Legea prevede obligativitatea monitorizării electronice a agresorilor în privința cărora au fost aplicate anumite măsuri de protecție, atât în procedură penală, cât și în procedură civilă. Astfel modificările operate vor contribui la executarea efectivă a tuturor ordonanțelor de protecție în regim de supraveghere 24/24 ore, fapt ce va reduce considerabil recidiva actelor de violență în familie.</p>
3.2.9.	Elaborarea noului concept de dezvoltare a infrastructurii serviciilor de asistență și consiliere a agresorilor familiari în vederea asigurării acoperirii teritoriale cu	2019-2020	În limitele alocațiilor bugetare aprobate	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Justiției (Inspectoratul Național de Probațiune)/ Autoritățile	Concept elaborat	<p>Realizat</p> <p>Pe parcursul anului 2020, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a format un grup de lucru inter-instituțional, format din reprezentanții autorităților abilitate cu competențe în domeniu și inclusiv ai societății civile, aprobat prin ordinul Ministrului nr. 755 din 12.08.2020. Grupul menționat s-a reunit în 5 ședințe unde au analizat cadrul normativ pe domeniul de referință, precum și a competențelor organelor de stat abilitate cu atribuții de asistență și consiliere a agresorilor familiari. În baza recomandărilor oferite se s-a elaborat</p>

1	2	3	4	5	6	7
	acest tip de servicii			administrației publice locale; organizațiile necomerciale; organizațiile internaționale		<p>versiunea inițială a proiectului de act normativ privind modificarea Hotărârii de Guvern nr. 496/2014.</p> <p>Totodată pe parcursul anului 2020, Centru de Asistență și Consiliere pentru Agresorii Familiali din or. Drochia a asistat 34 de beneficiari, 1 femeie și 33 bărbați. Dintre care, 21 de beneficiari au fost obligați să frecventeze programul prin ordonanța de protecție, 9 beneficiari în baza sentinței de condamnare iar 4 beneficiari au frecventat programul benevol. După mediul de proveniență, 9 beneficiari sunt din mediu urban iar 25 din mediul rural. După statutul civil: 22 sunt căsătoriți, 5 locuiesc în concubinaj iar 7 sunt celibatari. Vârsta beneficiarilor: 19 persoane cu vârsta cuprinsă între 18-40 ani; 24 persoane cu vârsta de 40-60 ani și 1 persoană cu vârsta de peste 60 ani.</p> <p>A fost semnat acordul de colaborare dintre Inspectoratul Național de Probațiune și Centrul de Asistență și Consiliere pentru Agresorii Familiali din or. Drochia în vederea referirii beneficiarilor de către Birourile de Probațiune de pe întregul teritoriu al R.M către serviciile centrului pentru agresori.</p> <p>Centru de Asistență și Consiliere pentru Agresorii Familiali din or. Căușeni, în perioada 01.01.2020 - 31.12.2020 au fost asistate 7 persoane, admise în program în trimestrul IV al anului 2019 și 22 persoane admise în anul 2020. În total pe parcursul anului 2020, au fost asistați 29 beneficiari, dintre care 27 de beneficiari bărbați și 2 femei.</p> <p>Centru pentru Agresori Familiali din or. Ocnița, pe parcursul anului 2020, a asistat 13 beneficiari bărbați și 1 femeie, dintre care 9 au fost referiți de către Biroul de probațiune, 2 în baza sentinței judecătorești, 2 în baza ordonanței de protecție, iar o persoana a fost referită de către Comisia multidisciplinară. După mediul de proveniență, 3 beneficiari sunt din mediu urban iar 11 din mediul rural. Vârsta beneficiarilor: 1 persoană cu vârsta cuprinsă între 20-30 ani; 3 persoane cu vârsta de 30-40 ani, 6 persoane cu vârsta cuprinsă între 40-50 ani; 3 persoane cu vârsta cuprinsă între 50-60 ani și 1 persoană cu vârsta de peste 60 ani. Pe parcursul anului 2020, programul a fost finisat de 8 beneficiari.</p> <p>Centru de asistență și consiliere pentru agresorii familiali din mun. Chișinău, pe parcursul perioadei de raportare a acorda servicii de asistență socială și consilierea psihologică a unui număr total de 28 de beneficiari a programului de asistență și consiliere (11 femei și 17 bărbați), referiți de către Inspectoratul Național de Probațiune, Birourile de Probațiune din orașele Leova și Strășeni, Judecătoria Centru din mun. Chișinău.</p>

Obiectivul specific 3.3. Asigurarea măsurilor eficiente de asistență și acces la justiție pentru victimele violenței în familie, inclusiv ale victimelor violenței sexuale

1	2	3	4	5	6	7
3.3.1	Extinderea rețelei de parajuriști pentru localitățile rurale și urbane și dotarea tehnică a acestora	anual	În limitele alocațiilor bugetare aprobate	Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat /Organizațiile necomerciale; organizațiile internaționale	Număr de parajuriști angajați	Nerealizat Pentru anul 2020 lista para-juriștilor n-a fost suplinită cu 10 unități, din acest motiv că, au rămas multe unități vacante din anul precedent, astfel, fiind inutil de a extinde până la 72 unități. Astfel, au rămas la 62 unități, dintre care unități 10 vacante. Se remarcă un număr mare de unități vacante deoarece, cu toate că au fost organizate concursuri n-au fost depuse dosare.
3.3.2	Elaborarea suportului metodologic pentru instruirea parajuriștilor în vederea acordării asistenței juridice primare	2020	50,0**	Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat	Organizațiile necomerciale; organizațiile	Nerealizat Această acțiune urma să fi implementată pe parcursul anului 2020, cu suportul și sprijinul partenerilor de dezvoltare. Însă din cauza lipsei unui suport n-a fost realizată.
3.3.3	Organizarea cursurilor de instruire continuă a parajuriștilor în vederea familiarizării acestora cu specificul asistenței acordate victimelor violenței în familie	anual	În limitele alocațiilor bugetare aprobate	Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat / Organizațiile necomerciale; organizațiile internaționale	Număr de parajuriști instruiți	Nerealizat Pe parcursul anului 2020 au fost organizate un șir de instruiți pentru parajuriști cu suportul partenerilor de dezvoltare, însă tematica respectivă n-a fost abordată.
3.3.4	Elaborarea unui spot publicitar cu precizarea dreptului la asistență juridică gratuită a victimelor violenței în familie	2020	22,0**	Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat Organizațiile necomerciale; organizațiile internaționale	Spot publicitar elaborat	Realizat parțial. Această acțiune trebuia să fi implementată cu suportul și sprijinul partenerilor de dezvoltare. Însă din cauza lipsei unui suport n-a fost realizată în platforma CNAJGS. Totodată în vederea sensibilizării publicului și pentru a susține prevenirea și raportarea cazurilor de violență în familie: Centrul de Drept al Femeilor a realizat 2 spoturi sociale: a) Dedicat incurajării femeilor care suferă de violență să solicite ajutor. Spotul a fost difuzat de șapte posturi TV naționale, 13 posturi TV regionale și trei surse online, reușind să se ajungă astfel, la populația din zonele rurale. b) Videoclip, în care au fost prezentate cifre și subliniată gravitatea violenței împotriva femeilor, împreună cu o scrisoare video din partea unei supraviețuitoare a violenței în familie. CNPAC a realizat un spot video: a) "Raspunsul sistemului medical la cazurile suspecte de abuz sexual al copiilor" realizat în cadrul proiectului „Creșterea gradului de conștientizare cu privire la abuzul sexual și exploatarea sexuală a copiilor în rândul lucrătorilor medicali”
3.3.5	Elaborarea suportului metodologic	2019-2020	50,0**	Consiliul Național pentru Asistența	Suport metodologic elaborat și distribuit	Realizat CNAJGS cu suportul Consiliului Europei în cadrul proiectului regional

1	2	3	4	5	6	7
	(standarde de calitate; ghid practic; alte tipuri de materiale informative) și instruirea avocaților care acordă asistență juridică garantată de stat victimelor violenței în familie			Juridică Garantată de Stat/ Ministerul Justiției; organizațiile necomerciale		privind „Accesul femeilor la justiție,, a desfășurat două treninguri cu tematica „Accesul la justiție pentru femei, victime ale violenței,, pentru avocații care acordă asistență juridică garantată de stat.
Obiectivul specific 3.4. Reducerea stereotipurilor în mediul specialiștilor implicați în activitatea de combatere a violenței față de femei și violenței în familie						
3.4.1.	Realizarea instruirilor anuale a judecătorilor și procurorilor pentru combaterea discriminării față de femei și victimele violenței în familie cu accent pe jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului (CEDO) și recomandările structurilor Organizației Națiunilor Unite	2018-2020	284,7**	Institutul Național al Justiției / Consiliul Superior al Magistraturii; Consiliul Superior al Procurorilor; organizații necomerciale	Număr de judecători și procurori instruiți	Realizat parțial. Prin Dispoziția nr. 91 din 29 iulie 2020, CSM a autozat delegarea unor judecători pentru participare la Atelierul de instruire cu genericul „Audierea copiilor în condiții speciale în cadrul Centrului regional de asistență a copiilor victime/martori ai infracțiunilor,, Prin Dispoziția nr. 36 din 25 februarie 2020, CSM a autorizat delegarea unor judecători pentru participare la seminarul cu genericul „Practica judiciară privind examinarea cauzelor penale legate de violența în familie,, din 12-13 martie 2020. În 2020, prin Hot. CSM nr. 245/21 din 8 septembrie 2020, au fost delegați 15 judecători în perioada 17-18 septembrie 2020 la seminarul cu aceeași tematică.
Obiectivul general 4. DEZVOLTAREA POLITICILOR INTEGRATE ÎN DOMENIUL PREVENIRII ȘI COMBATERII VIOLENȚEI FAȚĂ DE FEMEI ȘI A VIOLENȚEI ÎN FAMILIE, BAZATE PE COOPERARE MULTISECTORIALĂ ȘI COLECTARE A DATELOR						
Obiectivul specific 4.1. Integrarea domeniului prevenirii și combaterii violenței față de femei și violenței în familie în politicile sectoriale și alocarea resurselor financiare corespunzătoare implementării măsurilor aferente						
4.1.2.	Integrarea domeniului prevenirii și combaterii violenței în familie în documentele de politici sectoriale	2020	În limitele alocațiilor bugetare aprobate	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Ministerul Justiției organizațiile internaționale; Coaliția Națională	Număr de documente de politici adaptate	Realizat parțial. În activitatea ministerelor cu competențe pe domeniu pe parcursul anului sau regasit reflectate și realizate activități dedicate prevenirii și combaterii violenței în familie. Domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie a fost integrat în Planul anual de activitate a <u>Ministerului Afacerilor Interne</u> pentru anul 2021. Prin ordinul ministrului educației, culturii și cercetării nr. 1619 din 10 decembrie 2019 a fost aprobat Programul activităților extrașcolare în învățământul primar și secundar, ciclul I și II, pentru anul 2020, care a inclus în Calendarul datelor remarcabile și comemorabile internaționale și naționale (opțional) și marcarea la 25 noiembrie a Zilei internaționale pentru eliminarea

1	2	3	4	5	6	7
				„Viață fără violență în familie”		<p>violenței asupra femeii. Ministerul a informat Organele locale de specialitate în doeniul învățămîntului cu privire la realizarea Programului menionat.</p> <p>În scopul asigurării executării efective a ordonanțelor de protecție prin monitorizarea electronică de către organele de probațiune a persoanelor care comit acte de violență în familie la etapa de aplicare a măsurilor de protecție victimei, <u>Ministerul Justiției</u> a elaborat și promovat un proiect de lege în acest sens care a fost adoptat de Parlament la 11 iunie 2020 (Legea nr.85/2020). Modificările operate acordă și posibilitatea victimei, precum și membrilor familiei acesteia de a fi monitorizați electronic printr-un sistem electronic de supraveghere (de tipul unui telefon GSM de mici dimensiuni), doar dacă aceștia își exprimă acordul în formă scrisă.</p> <p>Ministerul Justiției împreună cu <u>Inspectoratul Național de Probațiune</u>, în vederea executării prevederilor stipulate în Legea nr. 85/2020 pentru modificarea unor acte normative, a elaborat proiectul Hotărîrii a Guvernului pentru modificarea unor hotărîri ale Guvernului (Hotărîrea Guvernului nr. 827/2010 și Hotărîrea Guvernului nr. 1322/2016) .</p>
4.1.3.	Planificarea anuală a resurselor financiare de către autoritățile administrației publice locale și autoritățile administrative centrale și structurile abilitate în vederea realizării măsurilor de prevenire și combatere a violenței față de femei și violenței în familie în conformitate cu competențele funcționale	2020	În limitele alocațiilor bugetare aprobate	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției); Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Ministerul Justiției (Inspectoratul Național de Probațiune, Departamentul instituțiilor penitenciare) Ministerul Finanțelor; autoritățile administrației publice locale; Organizații necomerciale	Cuantum al resurselor financiare planificate/ alocate/ cheltuite; subprograme specializate sectoriale pe prevenirea și combaterea fenomenului de violență față de femei/ violență în familie	<p>Realizat partial</p> <p>Prin intermediul proiectului EVA “Promovarea egalității de gen în raioanele Cahul și Ungheeni” au fost evaluate practicile locale de elaborare a bugetelor și de consultare a cetățenilor în 12 localități prin prisma dimensiunii de asigurare a egalității de gen și răspunsului coordonat la fenomenul de violență față de femei, violenței în familie și față de copii. Rezultatele cercetării au fost ulterior utilizate la consolidarea capacităților actorilor locali în elaborarea planurilor de dezvoltare reieșind din necesitățile reale ale grupurilor vulnerabile din aceste localități.</p>
Obiectivul specific 4.2. Fortificarea răspunsului național și cooperării intersectoriale în cazurile de violență în familie						
4.2.1.	Colectarea anuală a	2018-	În limitele	Ministerul Sănătății,	Date statistice	Realizat

1	2	3	4	5	6	7
	datelor statistice administrative privind cazurile de violență în familie, în baza cercetării statistice anuale nr. 9 „Violența în familie”	2020	alocațiilor bugetare aprobate	Muncii și Protecției Sociale	administrative colectate anual	<p>Prin scrisoarea nr. 12/23 din 06.01.2021, MSMPS a remis demersul de prezentare a rapoartelor statistice cu privire la cazurile de violență în familie către structurile teritoriale de asistență socială.</p> <p>În acest context, ministerul a colectat rapoartele statistice și au fost generalizate datele statistice furnizate, iar raportul pentru anul 2020 cu privire la cazurile de violență în familie asistate a fost plasat pe pagina antiviolența.gov.md.</p>
4.2.3.	Asigurarea funcționalității Consiliului interministerial în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie (Conform hotărârii Guvernului nr. 72 din 7 februarie 2012)	2018-2020	În limitele alocațiilor bugetare aprobate	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale / Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției) Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Ministerul Justiției; Coaliția Națională „Viață fără violență în familie”	Număr de ședințe organizate	<p>Realizat</p> <p>În perioada anului 2020, Consiliul s-a întrunit în 4 ședințe ordinare și aume: 04 iunie, 30 iulie, 27 octombrie și 22 decembrie 2020.</p> <p>În cadrul ședințelor au fost abordate subiecte importante în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie, în vederea unei coordonări eficiente a activităților autorităților cu competențe în domeniul vizat, totodată fiind identificate priorități și lacune în domeniu.</p> <p>Printre subiectele discutate în cadrul ședințelor menționăm următoarele:</p> <ol style="list-style-type: none"> Inițiativele și activitățile realizate cu privire la respectarea drepturilor femeilor în perioada pandemiei COVID-19 întreprinse la nivel național (inclusiv prezentarea datelor statistice privind numărul cazurilor gestionate). Necesitățile urgente și prioritare și identificarea unor soluții. Prezentarea succintă a Raportului privind gradul de realizare pe parcursul anului 2019 a Planului de acțiuni pentru anii 2018-2020 a Strategiei naționale de prevenire și combatere a violenței față de femei și violenței în familie pe anii 2018-2023. Inițiativele în domeniul prevenirii și combaterii violenței față de femei și violenței în familie pentru anul 2020: Efectuarea unei evaluări intermediare asupra Planului de acțiuni pentru anii 2018-2020/Strategiei naționale de prevenire și combatere a violenței față de femei și violenței în familie pe anii 2018-2023; Elaborarea unui nou plan de acțiuni cu privire la implementarea Strategiei nominalizate; Campanii informaționale pe domeniul de referință. Raportul de evaluare intermediară externă a Strategiei Naționale de prevenire și combatere a violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2018-2023. Probleme și provocări în intervenția practică pe cazurile de violență în familie la nivel local. Raportul de evaluare intermediară externă a Strategiei Naționale de prevenire și combatere a violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2018-2023. Probleme și provocări în intervenția practică pe cazurile de violență în familie la nivel local. Prezentarea raportului - „10 ani de activitate a Telefonului de încredere pentru femei și fete 0 8008 8008”. Prezentarea rezultatelor evaluării funcționalității echipelor

1	2	3	4	5	6	7
						<p>multidisciplinare pe cazuri de violență în familie.</p> <p>Principalele realizări ale Consiliului pentru anul 2020 au fost următoarele:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Elaborarea proiectului Instrucțiunii intersectoriale de intervenție pe cazurile de violență în familie. 2. Crearea Comisiei de analiză a cazurilor de violență în familie soldate cu decesul victimelor. 3. Elaborarea Instrucțiunii de lucru a echipei de intervenție în cazurile de violență sexuală 4. Adoptarea Legii nr. 113/2020 pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie; Legea nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat; Legea nr. 8/2008 cu privire la probațiune) 5. Elaborarea proiectului planului de acțiuni 2021-2022 al Strategiei Naționale de prevenire și combatere a violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2018-2023.
4.2.5.	Consolidarea parteneriatului dintre Ministerul Sănătății Muncii și Protecției Sociale și Coaliția Națională „Viață fără violență în familie” în vederea desfășurării coordonate a activităților de prevenire și combatere a violenței	2018-2020	150,1*	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale / Coaliția Națională „Viață fără violență în familie”	Numărul de activități realizate în comun	<p>Realizat</p> <p>Pe parcursul anului 2020 a continuat realizarea Memorandumului încheiat între MSMPS și Coaliția națională „Viața fără violență în familie” din 27 decembrie 2016. În acest context remarcăm realizarea în parteneriat a următoarelor activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organizarea și desfășurarea Campaniilor naționale dedicate prevenirii și combaterii violenței față de femei și violenței în familie; - Participarea activă în cadrul platformei Consiliului interministerial de prevenire și combatere a violenței în familie; - Desfășurarea evaluării rapide pentru a înțelege impactul crizei pandemice asupra centrelor prestatoare de servicii adresate victimelor violenței în familie, a analiza provocările răspunsului sistemic la cazurile de violență în familie și a identifica posibile schimbări sistemice necesare pentru a face față situației de criză; - Raport de evaluare intermediară a strategiei naționale de prevenire și combatere a violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2018-2023.
Obiectivul specific 4.3. Consolidarea capacităților de intervenție multidisciplinară a specialiștilor în cazurile de violență față de femei și violență în familie						
4.3.1.	Instruirea anuală a specialiștilor responsabili să intervină în cazurile de violență în familie și violență sexuală privind abordarea multidisciplinară a acestor cazuri	2018-2020	320,8**	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale / Organizațiile necomerciale; organizațiile internaționale	Număr de specialiști instruiți; număr de cazuri asistate de echipe multidisciplinare ca rezultat al instruirilor	<p>Realizat</p> <p>Pe parcursul anului 2020, <u>Ministerul Educației, Culturii și Cercetării</u> a continuat monitorizarea implementării actelor normative în vigoare referitor la prevenirea și protecția copilului față de violență în mediul școlar. În procesul de monitorizare, ministerul salută participarea activă a elevilor din învățământul gimnazial și liceal. Conform Planului anual de activități extracurriculare, MECC a organizat Turnamentul republican în domeniul drepturilor omului/ copilului la care au participat circa 1080 de elevi și circa 200 de cadre didactice care predau disciplina școlară Educație pentru societate, subiectul de bază referindu-se la respectarea dreptului la protecție față de violența în diferite medii de viață ale copiilor. Ministerul Educației, Culturii și</p>

1	2	3	4	5	6	7
						<p>Cercetării, în colaborare cu partenerii instituționali – Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului (CIDDC) și Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CN PAC), pe parcursul anului 2020, au realizat mai multe activități de sensibilizare în scopul prevenirii și combaterii violenței față de copii:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Instruirii tematice pentru 54 psihologi din cadrul SAP-urilor la subiectul „Identificarea, evaluarea inițială și raportarea cazurilor suspecte de abuz față de copii în perioada de pandemie,,; 2) Conferința națională cu tematica „Pledoarie pentru o educație parentală de calitate: provocări și perspective,, cu participarea internațională a experților din Estonia, România, Marea Britanie și Italia, precum și a peste 500 de profesioniști din țară; 3) Studiul-pilor „Cartografierea programelor de educație parentală furnizate în Republica Moldova,, Scopul studiului constă în cartografierea serviciilor și programelor de educație parentală furnizate în Republica Moldova, atât de sectorul public (instituții de învățământ, medicale etc), cât și cel privat (organizații neguvernamentale, societăți cu răspundere limitată); 4) Ateliere de formare pentru 980 de cadre didactice (educatori, profesori, învățători, psihologi școlari) din raioanele Anenii Noi, Rîșcani, Glodeni, Soroca, Călărași, Strășeni, Telenești, Orhei, Căușeni, Cantemir, Drochia, Fălești, Ștefan Vodă, Taraclia care au fost instruiți privind identificarea formelor de violență și utilizarea metodelor interactive pentru prevenirea violenței față de copii (Fir de nisip, Provocările lui Dragoș); 5) Instruiri privind implementarea mecanismului intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului, la care au participat circa 300 de cadre de conducere din raioanele Anenii Noi, Călărași, Telenești, Ștefan Vodă; 6) Activități de sensibilizare prin diseminarea informațiilor de bază despre formele de violență și recunoașterea acestora, instituțiile și persoanele cărora se pot adresa în caz de pericol, au avut acces la informare – circa 10 000 de elevi și eleve de la toate treptele de școlarizare; 7) Activități de sensibilizare privind abuzul față de copii, semnele, metodele de prevenire și raportare a cazurilor suspecte sau confirmate de violență față de copii, în care au fost implicați circa 5550 de părinți; 8) Instruiri privind aplicarea Mecanismului intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului, la care au participat 198 de profesioniști și

1	2	3	4	5	6	7
						educatorii din IET.
4.3.3.	Asigurarea permanentă a asistenței metodologice pentru echipele multidisciplinare teritoriale cu privire la intervențiile în cazurile de violență în familie	2018-2020	În limitele alocațiilor bugetare aprobate	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (Agenția Națională Asistență Socială) /Centrul de asistență și protecție a victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane	Număr de cazuri de violență în familie înregistrate/soluționate	<p>Realizat</p> <p>Conform Regulamentului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1263/2016, Agenția Națională Asistență Socială gestionează activitatea Centrului de asistență și protecție a victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane, mun. Chișinău (CAP) în care Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale exercită calitatea de fondator.</p> <p>Astfel, pe parcursul anului 2020, în cadrul Centrului au fost plasați 107 beneficiari cu statut de victime ale violenței în familie, dintre care 18 copii fără însoțitor (12 fete și 6 băieți), 37 de persoane adulte (1 bărbat, 36 femei) și 52 copii ai victimelor (31 fete și 21 băieți).</p> <p>Pe parcursul perioadei de plasament, persoanele au beneficiat de următoarele servicii: plasament și protecție; asistență socială; psihologică și juridică.</p> <p>Subsidiar, cu suportul organizațiilor neguvernamentale din domeniu, persoanele cu statut de victime ale violenței în familie, care au beneficiat de serviciile Centrului și au fost reintegrate la locul său permanent de trai, au primit suport individualizat (produse alimentare, haine și încălțăminte) pentru facilitarea procesului de socializare.</p> <p>Totodată echipa platformei CAP a asigurat pe parcursul anului asistență metodologică echipelor multidisciplinare teritoriale în privința integrării beneficiarilor asistați în cadrul centrului. De asemenea profesioniștii din cadrul CAP au participat și la instruirile dedicate echipelor multidisciplinare teritoriale.</p>
Obiectivul specific 4.4. Consolidarea sistemelor de colectare, analiză și diseminare a datelor statistice sectoriale și asigurarea monitorizării regulate a dinamicii fenomenului violenței față de femei și al violenței în familie						
4.4.1.	Acordarea asistenței metodologice autorităților administrației publice deținătoare de date statistice administrative privind acumularea suplimentară și modul de prezentare a datelor, în scopul utilizării lor ulterioare la producerea informației statistice în domeniul violenței	2018-2020	În limitele alocațiilor bugetare aprobate	Biroul Național de Statistică; Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției); Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Ministerul Justiției / Organizațiile necomerciale; organizațiile internaționale	Propuneri/recomandări elaborate privind îmbunătățirea sistemului de colectare a datelor	<p>Realizat</p> <p>Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Agenția Națională pentru Sănătate Publică, în parteneriat cu Centrul de Drept al Femeilor, Fondul ONU pentru Populație (UNFPA) au elaborat Raportul de evaluare „Indicatorii statistici privind sănătatea sexuală și a reproducerii și privind violența în bază de gen în sistemul de sănătate din Republica Moldova”. Scopul raportului a fost de a identifica și analiza indicatorii statistici în sistemul de sănătate pe domeniile sănătății sexuale și reproducerii și violenței în bază de gen în plan național și internațional și de a recomanda indicatori statistici privind sănătatea sexuală și reproducerii și violența în bază de gen pentru sistemul de sănătate din Republica Moldova. Drept urmare s-a elaborat și un set de indicatori statistici privind cazurile de violență în familie și victimele violenței care au beneficiat de servicii medicale. La fel, a fost elaborat proiectul raportului statistic, a registrului și a metodologiei de calcul și control. Totodată, pentru a simplifica munca persoanelor responsabile de colectarea datelor, a fost</p>

1	2	3	4	5	6	7
	față de femei și violenței în familie					<p>dezvoltat un modul automatizat de colectare, procesare și generare a datelor.</p> <p>Elaborarea ”Analizei sistemului național de colectare a datelor statistice în sectorul justiției pe domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie și violenței față de femei” prin suportul oferit de Agenția Suedeză pentru Cooperare Internațională și Dezvoltare în cadrul Programului de granturi mici IMPULS.</p> <p>De asemenea a fost organizată o instruire online de către Agenția Națională Asistență Socială privind completarea corectă a formularului statistic nr. 9 „Violența în familie” și analiza datelor prezentate de către structurile teritoriale de asistență socială în perioada 11, 16, 17, 18 decembrie.</p>
4.4.3	Realizarea periodică a studiilor/cercetărilor statistice reprezentative la nivel național care reflectă dinamica fenomenului violenței în familie și a violenței față de femei	2019-2020	813,1*	Biroul Național de Statistică; Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Ministerul Justiției/ Autoritățile administrației publice locale	Studiu realizat	<p>Realizat.</p> <p>Dat fiind faptul că în 2019 s-a realizat studiul regional OSCE privind bunăstarea și siguranța femeilor, unde a fost inclusă și Moldova printre cele șapte state participante în eșantion, realizarea în 2020 a unui studiu similar în plan național nu a fost relevantă. Astfel această activitate a fost amânată și propusă parțial pentru realizare în Planul de acțiuni pentru anii 2021-2022 privind implementarea Strategiei naționale de combatere a violenței față de femei și a violenței în familie după cum urmează: Ajustarea și testarea metodologiei de colectare a datelor studiului „Violența în familie față de femei în Republica Moldova”.</p> <p>În perioada mai – iulie 2020, UN Women Moldova în colaborare cu Centrul Internațional „La Strada” Moldova, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, cu suportul financiar al Suediei, a desfășurat o evaluare rapidă pentru a înțelege impactul crizei asupra femeilor afectate de violență în familie, a analiza provocările răspunsului sistemic la cazurile de violență în familie și a identificat posibile schimbări sistemice necesare pentru a face față situațiilor de criză.</p>
4.4.4.	Elaborarea anuală a raportului cu privire la violența în familie și violența față de femei (conform Legii nr. 45-XVI din 1 martie 2007)	2018-2020	În limitele alocațiilor bugetare aprobate	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției); Ministerul Justiției; Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Procuratura Generală/ Organizațiile necomerciale; organizațiile internaționale	Raport elaborat anual și prezentat Guvernului până la data de 31 martie	<p>Realizat</p> <p>În vederea realizării acțiunii date, MSMPS a colectat rapoartele de activitate sectoriale ale autorităților cu competențe în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie și a elaborat Raportul anual cu privire la violența față de femei și violența în familie pentru anul 2020 în conformitate cu lit. d), alin. 11, articolului 8 al Legii nr.45 din 01 martie 2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie.</p> <p>Raportul a fost remis Cancelariei de Stat prin scr. Nr12/1636 din 31.03.21 și a fost plasat pe pagina web a MSMPS.</p>

1	2	3	4	5	6	7
Obiectivul specific 4.5. Instituirea unui mecanism eficient de monitorizare a implementării politicilor și legislației naționale în domeniul prevenirii și combaterii violenței față de femei și violenței în familie						
4.5.1.	Încheierea memorandumurilor de colaborare dintre organizațiile societății civile și structurile abilitate de prevenire și combatere a violenței față de femei și violenței în familie în procesul de acordare a serviciilor de protecție/ asistență, precum și de monitorizare a răspunsului statului la cazurile de violență în familie	2018-2020	În limitele alocațiilor bugetare aprobate	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției / Autoritățile administrației publice locale; organizațiile necomerciale	Număr de memorandumuri încheiate per unitate administrativ teritorială	<p>Realizat</p> <p>Pe parcursul anului 2020, au fost încheiate 10 acorduri de către organele de poliție:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Acord de Cooperare între Inspectoratul General al Poliției și Centrul de Reabilitare a Victimelor Torturii „Memoria,, în vederea promovării drepturilor omului și implementării principiilor egalității și echității de gen; - Acord de Colaborare între Inspectoratul General al Poliției și AO Centrul Internațional „La Strada,, în vederea prevenirii traficului de ființe umane, violenței în familie, violenței sexuale, siguranței copiilor online, abuzului și exploatării sexuale a copiilor, inclusiv prin utilizarea tehnologiilor informaționale; - AO „ Stimul,; - Inspectoratul de poliție Ocnița; - Centrul de sănătate prietenor tinerilor „ATIS,,; - Centrul de criză familială „SOTIS,, - Inspectoratul de poliție Bălți; - AO „Onoarea și dreptul femeii contemporane,,; - Centrul de sănătate prietenos tinerilor „Viitorul,, - Inspectoratul de poliție Sîngerei; - Centrul de sănătate prietenor tinerilor Nisporeni – Inspectoratul de poliție Nisporeni; - Direcția asistență socială și protecție a familiei Briceni; - AO „Stimul,, - Inspectoratul de poliție Briceni.

Str. Vasile Alecsandri, 2 MD-2009,
mun. Chişinău,
e-mail secretariat@social.gov.md
www.social.gov.md